

LIE TU VA

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois.
By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Metai Sav. XXVI
Dien. II

CHICAGO, PETNYČIA VASARIS (February) 14, 1919 m.

Copy 2c

No. 38

Revoliucija Rumunijoje.

Latviai Dalyvaus Konferencijoj.

Talkininkai atnaujinsią karę.

Suvenytu Valstijų misija Lietuvoj.

REVOLIUCIJA RUMUNIJOS.

Berlinas, vasario 13 d. — Specialis pranešimas iš Vienos sako, kad visoje Rumunijoje kyla visuotinis sukilimas.

Karalius Ferdinand likosi lengvai sužeistas, kada jis bandė pabėgti su savo šeima iš Bucharešto.

Darbininkai užstoja kelią prie palociaus, kuriuo karalius su savo šeima bandė bėgti iš Bucharešto ir Jassy ir buvo priversti grįžti atgal į palocių. Karalius liko sužeistas, sulgy pranešimo, kada darbininkai atidengė ugnį ant palociaus.

Riaušininkai gavėse Bucharešto atvirai reikalauja nuvertimo valdžios, šukaudami: „Šalin lėšes! Lai gyvuoją respublika!“

Budapešto laikraštis Vilag praneša, kad revoliucija yra iš dalies pasekmė bolševikų agitacijos.

Laikės susikirtimo tarp demonstrantų ir milicijos Bakorste šešiasdešimts ypatų liko sužeisti ir šimtas penkiasdešimts sužeista.

Disciplina Rumunijos armijoj, pranešama, griuva. Maisto ir ekonominė situacija pastebėtina blogėja ir šalies finansinis status pilnai demoralizuotas.

Pranešama, kad Bratiano kabinetas negalės ilgai užsilaikyti.

LATVIAI DALYVAUS KONFERENCIJOJ.

Paryžius, vasario 13 d. — Latviai priėmė pakvietimą Augščiausios Tarybos Taikos Konferencijoj dalyvauti ant Princes salų.

Latvių atsakymas skamba:

„Sausio 22 dieną didžiosios talkininkų valstijos susirinkę Taikos Konferencijoj pakvietė atstovus kiekvienos organizuotos grupos Rusijoj, kurie buvo susitvėrę prieš ką-tik užbaigtą karę, išskiriant Finliandiją, dalyvauti vasario 15 dienoje, 1919 m. konferencijoj ant Princes salų su atstovais didžiųjų talkininkų valstijų.“

„Nors iš politiško atžvilgio Laikinoji valdžia Latvi-

jos randasi tokiam padėjime, kaip Lenkija ir Finliandija, atranda, kad ji yra užkviesta, sulgy oficialškos deklaracijos, kokią padarė generališkas sekretorius Taikos Konferencijos vasario 10 d. 1919 m.

„Vardu Laikinosios Latvių valdžios, Latvių delegacija turi už garbę atkreipti atydą Taikos Konferencijoj Paryžiuje į tokią deklaraciją:

„Laikinoji Latvių valdžia pasiųs tris delegatus į Princes salas su išlyga, kad visos apginkluotos spėkos, pasiųstos bei vadovaujamos per Rusiją prieš Latvių valstiją, būtų ištraukti iš Latvijos ir kad visos ofensyvas militariškos veikimo būtų sustabdytas.“

„Latvija paskelbė savo atsiskyrimą nuo Rusijos ir sausio mėnesyje 1919 metuose paskelbė konstituciją nepriegulmingos ir savistovios Latvių valstijos.“

„Latvių delegacija pasiųs ta Taikos Konferencijoj dalyvaus konferencijoj ant Princes salų su tikslu:

„1. Padaryti taiką su Rusija, ši taika turi būti pripažinta didžiomis talkininkų valstijomis.“

2. Reguluoti, po vadovystės didžiųjų talkininkų valstijų, politiškus ir ekonomiškus reikalus, kurie iškils nuo atsiskyrimo Latvijos ir Rusijos.“

3. Padaryti sutartis ir žingsnius prie sutvėrimo valstijų.

J. Tsciste.”

TALKININKAI ATNAUJINSIĄ KARĘ.

Paryžius, vasario 13 d. — Maršalas Foch praneš Vokietijai taikos sutarties komisiškai, kada jis sutiks ją Trevese su naujomis sąlygomis dėl atnaujinimo taikos sutarties, kurias Augščiausia talkininkų kariška Taryba užtvirtina, kad naujos talkininkų militariškos ir laivybos išlygos turi būti išpildytos ir tris ar keturias savaites ir kad Vokietijai turi tuo jaus po jomis pasirašyti, priešingai talkininkų kariuomenės atnaujinimo savo žengimą pirmyn Vokietijon.

Pasaulio Palicmonas

Tautų Lyga bus savo rušies pasaulio palicmanu, dabančiu tvarkos tarp tautų. Marsas yra karių dievaitis, ir palicmano biznis bus dabančiu, kad jis vėl neatsilankytų ant šios žemės.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ MISIJA LIETUVOJ.

Berlinas, via London, vasario 13 d. — Amerikos valdininkai Spaje davė raštišką užtikrinimą Vokietijai taikos sutarties komisiškai, kad pulkininkas Grove (Suvenytų Valstijų) ir misija, kurią jis vadovauja, pasitiks politiška neutrališkai laike savo buvimo tose dalyse Lietuvos, kurias laiko Vokietijai.

Pranešimas į International News Service vakar sakė, kad pulkininkas Grove ir jo misija, kurie keliauja iš Varšavos į Grodno studijuoti maisto reikalingumą toje dalyje Lietuvos, likosi sulaikyti Vokietijai militariškais valdininkais, kurie atsisakė praleisti juos.

ESTONAI DALYVAUS KONFERENCIJOJ.

Paryžius, vasario 13 d. — Estonijos valdžia priėmė pakvietimą Taikos Konferencijoj dalyvauti konferencijoj ant Princes salų. Estonų atsakymas skamba:

„Sausio 22 dieną Taikos Konferencija priėmė rezoliuciją sulgy kurios valdžios susitvėrė rubežiuose buvusios Rusijos yra kviečiamos susitikti su atstovais talkininkų valstijų ant Princes salų vasario 15 dienoje. Rezoliucija baigiasi prašymu, kad būtų duotas atsakymas interesuojančiomis partijomis.“

„Todėl, Estonų delegacija skaito už pareigą atkreipti atydą Taikos Konferencijoj vardu Estonijos valdžios į sekantį:

„Estonų žmonės per Tautinę Tarybą, kuri buvo išrinkta visuotiniu balsavimu, nutarė atsiskirti nuo Rusijos ir pasiremiart tuomi paskelbė Estoniją nepriegulmingą

respublika. Valdžia laikinai buvo pripažinta Anglijos, Francuzijos ir Italijos valdžiomis.“

„Ne tiktai Estonų valdžia nepriegulmingai veikia nuo bile Rusų valdžios, bet per tris mėnesius, po to kaip suorganizavo pastovią armiją, yra kariškame stovyje su Rusijos sovietų komunistų valdžia.“

„Todėl, jokių budu mes nesiskaitome save dalimi Rusijos, bet mes priimame užkvieta talkininkų ir Suvenytų Valstijų dalyvauti ant Princes salų.“

„Mes tikime, kad dalyvavimas atstovų Estonijos ir komunistų respublikos Rusijos sovietų bus didelės svarbos ateities santikiams tarp Rusijos ir Estonijos respublikos.“

23,000 BOLŠEVIKŲ KARIAUJA.

Londonas, vasario 13 d. Bolševikų kariuomenė, kuri kariauja prieš talkininkus šiaurinėj Rusijoj susideda iš 23,000 karių. Jų armija aprūpinta yra 151 kulkašvaizdu, šešiasdešimts šė šiomis lauko kanuolėmis ir devyniomis šešių colių kanuolėmis, sulgy autoritetiško pranešimo čionai.

Bolševikai bando sustverti stiprią ir gerai disciplinuatą armiją, tam tikslui jie atidarė mokyklas dėl aficierių ir aviatorių.

Gen. Vetritis, latvis, liko si paskirtas vyriausiu vadu visų sovieto armijū.

Informacija parodo, kad bolševikams labai truksta maisto, nes kariųvų dieninės porcijos likosi sumažintos. Pirmiaus jie gaudavo 2 svarų į dieną, o dabar tik po 1 svarą.

BOLŠEVIKAI PAEME ZELIVĄ.

Varšava, vasario 12 d. (suvėlinta). Bolševikai paėmė Zelivą tarp Bialostoko ir Brest Litovsko. Jie bandė pereiti Lenkų linijas, var todami Lenkų kariųvų unitformas, bet tie, kurie bandė, skaičiuje apie 100, liko suareštuoti ir atvežti Varšavon.

Bolševikų spėkos yra apskaituojamos, kad jos susideda iš apie dvidešimts divizijų.

Gen. Bartlemy bando padaryti taikos sutartį tarp Ukrajinos ir Lenkijos, su išlyga, kad Lenkijai bus atiduota Drohoibez aliejaus laukai, pakol šis klausimas nebus galutinai išrištas Taikos Konferencijoj.

Amerikos Raudonasis Kryžius pasiuntė vagoną kondensuoto pieno Lembergan.

VOKIEČIŲ ARMIJA IŠ 85,000.

Londonas, vasario 13 d. Likosi sužinuota šiandien, kad Vokietijoj organizuota militariška spėka susideda iš 85,000 karių. Kariškas dirbtuvės Kruppo, pranešama, išdirbinėja tiek daug kariškų ginklų ir amunicijos, kad Vokietija labai trumpame laike galėtų prisirengti prie ofensyvo.

ORAS.

Chicagoj ir apielnikėj: Petnyčioje: lietus su sniegu, šalčiau.

Subatoje: Greičiausiai giedra.

Smarkus vėjai vakarų pusės.

Saulėtekis 6 v. 47 m. Saulėleidis 5 v. 22 m.

Mėnulis nusileis 6 v. 14 m. rytmetųj.

Chiniečiai Skerdžia Lietuvius.

Nesutikimai Paryžiuje.

Reik pinigų Lietuvos Armijai.

Reikalauja Susivienijimo Fondu.

Pildomasis Komitetas Washingtono prisiūcia sekančias žinias:

Pasirodęs Amerikos spaudoje pranešimas, buk Lietuvos Mitaterių pirmininkas kreipėsis prie lenkų, prašydamas pagalbos nuo bolševikų apsiginti, labai lietuvius nustebino, nes gerai žinoma, kaip vieni, taip ir kiti, yra aršiausiai Lietuvos priešais. Tiesą pasakius, mes netik nusistebėjom, bet netikėjom, kad tas būtų daroma. Tuojau spėjom, kad bene bus tik lenkų paleistaisi gandas, taikomas lietuvius pažeminti. Šprendžiant iš vėliausių užrubežinės presos pranešimų, rodos, dalykas aiškėja. Pranešama, kad Paryžiuon pribuvo lietuvų delegacija su grafu Puttkammer priešakyje. Delegacija pribuvus iš Vilniaus, kad kooperuotai su Paryžiuje esančiu Lenkų Nacijonaliu Komitetu, kad iš Lietuvos ir Lenkijos sudarius federaciją.

Šis pranešimas siek tiek nušviečia lenkų vėliausias pastangas Lietuvą paglemžti. Bus tai lenkų susidarges komitetas Lietuvoje, kuris Lietuvos valdžios vardu bus prašęs lenkų pagalbos Lietuvą nuo bolševikų „apginti“. Bene tas pats komitetas ir minėtą delegaciją Paryžiuon pasiuntė.

Paskutiniame pranešime padavėme visą pluoštą kablegramų iš susisėsimų tarp Tarybų Pild. Komiteto ir lietuvų atstovybės Europoje. Vienoje iš tų kablegramų buvo užklauiamas p. Mastauskas, ar dabar Paryžiuje esanti Lietuvos delegacija turi įgaliojimą nuo Laikinosios valdžios Lietuvoje. Toje pat kablegramoje buvo pabrėžta, kad mes nepažinsim jokios viršiausios tarybos, kuri nedirbtų vien su Lietuvos valdžia. Sekanti kablegrama nuo p. Mastausko yra atsakymas į viršminėtąjį mūsų paklausimą. [Kokia diena ji pažymėta? Red.].

„Cia esanti Olsauskas, Semaško, Dajotas ir Rozenbaum turi įgaliojimus su premiero Valdemaro parašu. Nauju premieru yra Slezevičius, o Valdemaras lieka užrubežinių dalykų Ministeriu.“

Taigi gauta sekanti kablegrama iš Paryžiaus, po kuria pasirašo visi asmenis, įvardyti viršminėtoje kablegramoje.

„Delegacija turi įgaliojimus nuo Valdemaro. Mes pilnai remiame ir reprezentuojame dabartinę Lietuvos valdžią. Dabartinis kabinetas šią delegaciją užgryė. Kadangi Vilimavich neteisėngai šią delegaciją perstatė kaipo revoliucionierišką, delegacija protestuoja prieš jo tokią pasielgimą ir atsisako su juo dirbti. Vilimavich, dar nėra davęs delegacijai pinigų.“

Šiomis dienomis gauta suvėluotas, rašytas Sausio 12 d., pranešimas nuo p. K. Pakšto iš Sveicarijos. Kadangi jame randasi įdomių žinių apie Lietuvą, todėl ją čia ištaisai paduodame.

„Alsauskas, Rozenbaum, Dajotas ir Semaško jau mieste Apa (Belgijoje) ir rupinasi akredituoti Lietuvos Tarybos pasiuntinį Paryžiuje.“

„Latvija atsiuntė pasiuntinį Lietuvon ir Lietuva pasiuntė Latvijai.“

„Daumantas akredituotas plenipotentiniu ministeriu prie Sveicarų valdžios.“

„Sausio 3 d. vokiečiai išėjo iš Vilniaus, o Sausio 5 d. Vilniū užėmė bolševikai. Lietuvos valdžia persikėlė Kaunan ir organizuoja pasipriešinimą prieš bolševikus.“

gacijai pinigų.“

„Sausio 12 d., gautos iš Lietuvos pasiuntinybės Berline: „Vokiečiai dar kartą baisiai apgavo Lietuvos Tarybą; pažadėjo, o kritikoje valandose atsisakė parduoti Lietuviams ginklų. Tad bolševikai jau eina į Šiaulius iš šiaurės ir į Kašedorus iš rytų. Lietuvos valdžia turės keltis kurnors iš Kauno, nes tas miestas atvirame pavojuje.“

Ypač be jokio pasigailejimo piauna žmones bolševikų nusamdyti chinų bokseriai. Jiems nėra skirtumo tarp žmogaus ir gyvulio. Ką jie nuo gyventojų prisiplėšia, tai esti jiems alga už žmonių pjovimą. Tu laukinių, bokserių bolševikų kariuomenėje, einančioje ant Latvijos ir Lietuvos yra apie 7,000. Pagalba Lietuvams iš niekur nesimato.“

Naruševičiaus Kablegrama.

Zemias talpiname tik ką gautą kablegramą nuo inžinieriaus Naruševičiaus, išsiųstą Londone Vasario 9 d. 1919 m.

„Arrived safely. Representation none here. Trying to establish provisional committee, Šliupas as head. I am preparing depart to Paris. Send hundred copies Senate public document 305 to Paris and London. Direct newspapers and publications to both committees. Push our case in Senate. Funds must be centralized in Executive Committee and money available forwarded immediately to Paris. Lithuania needs money for volunteers. Bolsheviks defeated at Shauliai. My personal resources exhausted and information to you by cable will be parsimonious. Address 27 Torrington Square London.“

Naruševičiaus Kablegrama.

Zemias talpiname tik ką gautą kablegramą nuo inžinieriaus Naruševičiaus, išsiųstą Londone Vasario 9 d. 1919 m.

„Arrived safely. Representation none here. Trying to establish provisional committee, Šliupas as head. I am preparing depart to Paris. Send hundred copies Senate public document 305 to Paris and London. Direct newspapers and publications to both committees. Push our case in Senate. Funds must be centralized in Executive Committee and money available forwarded immediately to Paris. Lithuania needs money for volunteers. Bolsheviks defeated at Shauliai. My personal resources exhausted and information to you by cable will be parsimonious. Address 27 Torrington Square London.“

Naruševičiaus Kablegrama.

Zemias talpiname tik ką gautą kablegramą nuo inžinieriaus Naruševičiaus, išsiųstą Londone Vasario 9 d. 1919 m.

„Arrived safely. Representation none here. Trying to establish provisional committee, Šliupas as head. I am preparing depart to Paris. Send hundred copies Senate public document 305 to Paris and London. Direct newspapers and publications to both committees. Push our case in Senate. Funds must be centralized in Executive Committee and money available forwarded immediately to Paris. Lithuania needs money for volunteers. Bolsheviks defeated at Shauliai. My personal resources exhausted and information to you by cable will be parsimonious. Address 27 Torrington Square London.“

Naruševičiaus Kablegrama.

Zemias talpiname tik ką gautą kablegramą nuo inžinieriaus Naruševičiaus, išsiųstą Londone Vasario 9 d. 1919 m.

Naruševičiaus.

Lietuvių kalbą išvertus, šis telegramas skamba sekanti:

"Atvykam laimingai. Čia nėra jokios [lietuvių] reprezentacijos. Mėginam suverti provizorinį komitetą su Šliupu priešakyje. Aš rengiuosi vykti Paryžium. Pasiųskit po šimtą kopijų Senato publikuojamo dokumento No. 305 į Paryžių ir Londoną. Paliepkit laikraščius siųsti abiems komitetams. Stumkit mūsų reikalą Senatė. Fondai turi būti sucentralizuoti. Pildomamjam Komitete ir visi ant rankų esantieji pinigai tuojau [turi būti] pasiųsti į Paryžių. Lietuva reikalauja pinigų liuosnoriams [armijai]. Bolševikai sumušti prie Šiaulių. Mano ypatingas išteklis užsibaigė ir mano informacijos jums per kablegramus bus skupos. Adresas: 27 Torrington Square, London.

Naruševičius.

Virštilupsios kablegramos yra gana aiškos ir gana gerai dalykus nušviečia. Mēs nematom reikalingu jų aiškinimo daryti. Reikia pastebėti, kad vasario 9 d. užrubežiniuose pranešimuose presoje pažymėta, kad Lietuvių kariuomenė narsiai kariauja ir keleta kartų bolševikus sumušė. Pasekmė lietuvių kariuovės yra ta, kad bolševikai traukiasi iš Vilniaus.

Paskaita apie lietuvių.

Apart kitų dalykų Washingtonė dedama pastangos, kad kuotankiausia ką nors apie Lietuvą svetintaučių spaudos patalpinti. Pastangos yra nebe pasekmių: beveik kas diena kas nors buna patalpinta Amerikos spaudoje.

Patirta, kad "Washington Star" redaktorius laiko paskaitas apie šios karės iškeltus dalykus. Viena iš jo paskaitų buvo apie Rusiją. Mūsų pasirupinta, kad kalbėdamas apie Rusiją, tinkamai apie Lietuvą atsilieptų.

Laikę paskaitos prelegentas pusėtinai laiko pašventę Lietuvos reikalams. Puikiai nuopieš Lietuvos istoriją ir jos dabartinius siekinius, parodė žemėlapi ir, rubežius apsibrėždamas priskyrė ir Mažąją Lietuvą. Pastebėjo, kad taikos kongresas labai lengvai galėtų išristi Prusijos klausimą, vakarinę dalį lenkams atiduodamas, o rytinę dalį priskirdamas prie Lietuvos, nes ta dalis Lietuvai priklauso. Prelegentas kalbėdamas apie Lietuvos praeitį, apkaltino lenkus už Lietuvos puolimą.

Po paskaitų išdalyta daug brošiūrėlių apie Lietuvą anglų kalboje, Lietuvių Informacijos Biuro išleisti. Prelegentas patsai patarė klausytojams šias brošiūres perskaityti.

To paties redaktoriaus ruošniu, jo redaguojamame laikraštyje tilpo gražus aditorijalas apie Lietuvą.

LIETUVIŲ INFORMACIJOS BIURAS.

COLLINSVILLE, ILL. IR APIELINEL.

Collinsville'je nedėlioje, vasario 16 dieną, 6:30 val. vakare atsibus didelis Prūsų lietuvių susirinkimas — prakalbos. Bus apkaltėta tautos reikalai atėityje. Kalbės žymūs kalbėtojai iš Chicagos. Prakalbos bus "Miners Institute" svetainėje, kampas Main ir Clinton gatvių. Kviečia atsilankyti visus lietuvius į šias prakalbas.

Prūsų lietuvių

Gen. Ironsides, viršininkas štabo talkininkų ekspedicionios šiaurinėje Rusijoje, peržiūri Amerikos kariuomenės kompanijos "M" 339 S. V. pietininkų.

VOKIEČIAI REIKALAUŠ PRIPAŽINIMO.

Berne, vasario 13 d. — Laikraštis Frankfort Zeitung praneša, kad kaip pasėkmė ilgos konferencijos tarp Mathias Erzberger, nario Vokiečių taikos sutarties komisijos ir kitų ministrų Berline panedėlyje, likosi nutarta, kad Erzberger reikalauja, kad talkininkai pripažintų naują Berlio valdžią, kada jis susitiks su talkininkų vadais diskutuoti atnaujinimo taikos sutarties.

BOLŠEVIKAI BEGA IŠ ESTONIJOS.

Kopenhaga, vasario 13. Žinios, aplaiktos čionai per Berlio praneša, kad visa teritorija Estons respublikos yra liuos nuo bolševikų, pasidėkavojant Estons ir Finų kariuovių narsumui.

JAPONIJA SIUNČIA KARIUMENĘ RUSIJON.

Vladivostokas, vasario 8d. (suvėlinta). Žinios iš Omsko praneša, kad vietinė Omsko valdžia priėmė pasiūlymą Japonijos kariuovių pinigų ir ginklų.

Šis žingsnis, pranešama, yra daromas iš priozasties pranešimų, kad talkininkai ištrauks savo kariuomenės iš Sibiro ir iš baimės, kad konferencija ant Princes salų turės tokią pasekmę, kad bus pripažinti bolševikai.

Už savo pagelbą, pranešimas sako, Japonija gaus geležies ir anglų koncesijas Priamuro distrikte.

REIKALAUŠ ATLYGINIMO.

Londonas, vasario 13 d. Bonar Law, vadas valdžios, pranešė šiadien atstovų bute, kad Anglijos delegatams

Taikos Konferencijon likosi prisakyta, kad jie reikalaustų atlyginimų iš Vokietijos ne tik nuostolius, lokius Vokietija padarė laike karės, bet ir atlyginimų kaštų vedime karės.

YANKIAI IŠGELBEJO ANGLUS NUO BOLŠEVIKŲ.

Archangelskas, vasario 13. Amerikos sustiprinimai, kurie maršavo trisdešimt mylių, pribuvo vakar pagelbon Anglams ir Rusams apielinkėje Sredmakrenga, kuriuos bolševikai smarkiai spaudė. Kaip pasekmė pribuvimo Amerikos kariuovių, bolševikai, kurie darė stiprias atakas šioje apielinkėje, pasitraukė pietų pusėn.

Kaip atrodo, bolševikai bijojo, kad jie nebutų atkirtų iš užpakalio ir pasitraukė.

pirm negu amerikoniui pribuvo Sredmakrengan.

DEPORTUOS SVETIMOS ŠALIES PILIEČIUS.

Washingtonas, vasario 13. Atstovas Johnson iš Washington valstijos kalbėdamas atstovų bute šiadien ragino, kad visi svetimų šalių piliečiai, kurie buvo išsiųsti pirmas pilietiškas popieras, bet vėlaus atsakė, kad išvengti militariską tarnystę būtų deportuoti iš Suivenytų Valstijų. Mr. Johnson pridavė telegramą nuo piliečių iš Aberdeen, Wash., kurioje reikalauja tokios deportacijos.

TRUKŠMAS SENATE.

Washingtonas, vasario 13 d. — Senatorius Johnson iš Kalifornijos kalbėdamas šiadien Senate apie bilių kurį jis inėš niekuris laikas tam atgal, kad Senatas priartų, kad kuogreičiausiai būtų ištraukta Amerikos kariuomenė iš Rusijos.

Jis pasakė:

"Senatas yra atsakomybėje už dabartinį pletojimąsi bolševizmo Suivenytose Valstijose. Ar jus žinote kas gimdo bolševikus šioje šalyje? Ar jus žinote kas daro žmones neramiais, kas sukelia juose dvasią revoliucijos? — Jus ir Aš.

Jus ir aš, kada mēs matome, kad įstatymai yra peržiangiami, kada mēs matome, kad konstitucija yra draskoma, kada mēs matome, kad karė yra vedama, bet nėra paskelbta, kada mēs matome, kad Amerikonių yra užmušami svetimoje žemėje priešingai įstatymui ir kada mēs nedrįstame pasipriešinti — tas yra budas

Jalyko, kas gimdo bolševizmą."

Senatorius Hitchcock pasakė, kad politika prezidento Wilsono reikalauja ištraukimo visų kariuovių iš Rusijos kaip galima greičiau.

Keturių Veiksnių Drama

Valkata

PUIKUS VAIZDELIS

Labai tinkanti perstatymui

Lošime

Dalyvauja 4 vyrai ir 3 moteris.

KAINA 35 CENTAI

Užsakymus su pinigais siųsti

"LIETUVA"

3253 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Nepatėmyti Gamtos

STEBUKLAI

Mēs matome šviesią, giedrą dieną, matome tamsią naktį, matome labai giedrą atmainą — iš giedros lietu, audra, sniegas, matome dangų braizgančius žaibus, girdime gyvybę, skendantį griausmą. Kas tą viską tiekia, daugelį žmonių yra nedrįsma, o žinoti privalo kiekvienas. Ši gamtos visokeriopą atmainą labai trumpai ir aiškiai yra aprašyta šioje puvelklaus išrodyta, knygelėje

**Akyvi
Apsireiškimai
Sviete**

KAINA 25 CENTAI

Pinigus siųskite

"LIETUVA"

3253 SO. MORGAN STREET
CHICAGO, ILL.

"Lietuvos" Kalendorius

Ši metų dienraštis "Lietuva" išleidžia Sieninį Kalendorių, kuris, kaip ir pirmiausia buvo, yra pritaikytas kasdieniniam gyvenimui. Apart paprastų mėnesinių dienų šis kalendorius pažymi Amerikoniškas šventes, paduoda Lietuvos svarbias istoriškas datas ir katalikiškas šventes.

Kas užsirašys dienraštį "Lietuva" nemažiaus, kaip ant 3 mėnesių ir jau pirmiau užsirašiusiems, prisiųsime šitą kalendorių Dykai.

Dėl brangumo popierio ir paties darbo, šių kalendorių spausdinsime apribuotą skaitliu, todėl jų ant ilgo neužteksime. Užsirašykite "LIETUVĄ",

Užsisakydami "Lietuvą", adresuokite taip:

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

Sitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu, arba pinigais prisiųsk mums.

Dienraščio "LIETUVA"

KAINOS

CHICAGOJE Metams \$ 6.00
Pusei metų 3.50

In Kitus Suv. Valstijų Miestus
Metams - - \$5.00
Pusei metų - - 3.00

In Kanadą Metams 7.00
In Kitas Šalis Metams 8.00

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siunčiu Tamistoms \$ ..... ir prašau siuntinėti

dienraštį "Lietuvą" per ..... met.

(ant kiek laiko)

Mano adresas:

Vardas ..... Pravarde .....

Stubos numeris ..... Gatve .....

(arba box)

Miestas ..... Valstija .....

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.

Collinsvilles Prūsų Lietuviai.

Rašo kun. J. J. D. Razokas

Seniausia ir pirmutinė suorganizuota Prūsų Lietuvų ir lietuvių protestonų naujokynė yra tai miestelis Collinsville, Illinois valstijoje. Protestonai lietuviai čionai ištikro apsigyveno, regis, apie 30 metų atgal. Daug jų čionai persikraustė iš Pensilvanijos ir kitų rytinių valstijų.

Neturėdami Amerikoje lietuviškai mokančio kunigo, jie turėdavo su visais savo dvasiniais reikalais kreiptis pas vietinį vokiečių ev.-liut. kunigą; vistik ar jie suprato gana vokiečių kalbą, ar ne. Nekurie ir prie vokiečių parapijos prisirašė ir atsisakyė visiškai nuo lietuvių.

Bet didžiausia jų dalis nuolatose geidė kur nors atrasti lietuvi ev.-liut. kunigą, kurs, Collinsvillien atvažiuos, galėtų jiems atlikti pamaldas lietuviškai ir priimti juos komunijon. Galiausiai patyrė, kad valstijoje Iowa yra lietuviškai mokas kunigas vardu **Jonas Dorullis**. Tai jie pareikalavo, idant jis, atvažiuos pas juos, apsupintų juos tikybinėmis apygimomis.

Bet kunigui Dorullui atvažiuos, atrado jie, kad jis nėra liuteronas, bet persivertęs į kalvinistai-liuteronišką racionalistą. Dorullis mat priklausė prie anijotiško "Vokiečių Evangelikų Sinodo Amerikoje." Ta tikybinė sekta niekuomet nedraugauja su tikraisiais liuteronais, nors jų apeigos labai panašios į liuteronų ir nekurių jų bažnyčios save vadina "evangelisch-liuthe-risch."

Ta sekta tai yra tikra Prūsų valdžios bažnyčios duklė, kurioje Liutero ir Kalvino mokslai yra į krūvą sumaišyti, ir kurios "vyriausiu vyskupu" (?) vadinosi ex-kaizeris Wilhelm von Hohenzollern. Amerikos evangelikai-liuteronai baisiai nenekentė tos prusiškos valdžios bažnyčios ir su ja po draug minėto "Vokiečių Ev. Sinodo Amerikoje," dėl čia gelio priežasčių. Vyriausias prieštastis yra: Sumaišytas protestonų mokslas, raciona-lizmas, ir sujungimas bažnyčios su pasauline valdžia.

Taigi Collinsvillės Prūsų lietuviams nuėjus pas vietinį vokiečių kunigą ir paprašius, kad tasai daleistų kunigui Dorullui laikyti pamaldas savo bažnyčioje lietuviškai, tas, patyręs kokių kunigų yra Dorullis, stačiai užprotestavo prieš tokį lietuvių pareikalavimą.

Bet galiausiai lietuviams nurodžius, kad jie nesupranta užtektinai vokiečių kalbos, o lietuviškai mokančio liuteronų kunigo Amerikoje nesiranda, tasai vokiečių kunigas, roda-ne-roda, daleido keletą kartu Dorullui pamaldas laikyti savo bažnyčioje. O vėliaus kun. Dorullis laikydavo pamaldas anglų presbyterijonų bažnyčioje. Bet kun. Dorullis, matomai, nedaug tesirupino apie lietuvių protestonų reikalus. Ir todėl jis nei nebandė juos organizuoti.

Tveriasi Lietuvių-Liuteronų Parapija

Galimas atvažiuo Amerikon ev.-liut. kunigas Marti-

nas Keturakaitis. Jis buvo kilęs iš Klaipėdos apskr. Prūsų Lietuvoje. Mokėsis misijonierių institute Bar-men, Vokietijoje, idant Reiniškajai misijai draugijai didijose tarnautų, kaipo misijonierius tarp stabmeldžių.

Bet, per tarpininkystę, pirmaus Tauragėje, Didžiojoje Lietuvoje buvusio ir į Klaipėdą persikėlusio, kunigo J. Pi-piro, jis pateko į Tauragę, kur per keliolika metų lietuviams protestonams kunigavo.

Bet Rusijos valdžiai patyrus, kad jis lietuviškas maldaknygės gabena per ru-bežių ir dalina lietuviams, tai jį suspendavo ir išsiuntė ant Kaukazo. Negalėdamas tenai nie ko veikti, pabėgo jis į Ameriką ir 1897 metuose apsigyveno pirmiau Chicagoje.

Iš ten jis pasiuntė laišką Tilžės "Naujos Lietuviškos Ceitungos" redaktoriui pui Mikni Kiošui. O tas tą vi-šą laišką ištais patalpino sa-vo laikraštyje.

Tokiu būdu nekurie Collinsvilliečiai, skaitantieji mi-nėtą "ceitungą," patyrė kun. Keturakaitio adresą ir tuo-jaus jį persikvietė į Collinsville, Ill. Tenai jis atliko jiems pamaldas, ir tuojaus Collinsvilliečiai pradėjo gal-voiti apie parapijos sutvėri-mą.

1898 m. likosi sutvėrta "Ev. Liut. Jeruzalės Parapija." Lietuviai protestonai jau buvo nusipirkę žemės bažnyčios pastatymui, ir jau buvo besirengę statyt bažny-čią, kaip tarp jų pakilo suirutė. Sutvėrtoji parapija sugriuvo ir 1900 m. kun. Keturakaitis, persikėlęs Philadelphiajį, pradėjo tenai organizuoti vokiškai-lietuviš-ką parapiją.

Bet su ta "vokiškai-lietuviš-ka" parapija atsitiko dar blogiau, negu Collinsvillėje. Lietuviams susiginėjus su vokiečiais, parapija pairo, o jos turta pasilaikė vokiečiai. Kunigas Keturakaitis, negalėdamas nieko Philadelphiajioje daryti, užėmė vokiečių parapiją Eitzen, Minn.

Pseudo Lietuvystės Skleidimas.

Kun. Keturakaitiui išėjus iš Collinsvillės, iš kas-žin kur atsikraustė suvokiečijęs lietuvis kurigas **Chr. Bendigkeit**. Tas priklausė prie viršui minėtojo "Vokiečių Evangelikų Sinodo," prie ku-rio priklausė, pirmiaus lietuviams pamaldas laikęs, kun. Jonas Dorullis.

Norėdamas padidinti sa-vo vokiškos parapijos na-rių skaičių, jis pradėjo vi-lioti lietuvių protestonus į savo pamaldas. Pasakyda-vo kaip kada ir "lietuviškai" pamokslą, nors nelabai bu-vo galima suprasti, ką jisai sakė. Bet lietuvių vaikus tai, žinoma, vokiškai moki-no.

Trumpu laiku prisidėjo prie jo parapijos labai daug Collinsvillės lietuvių ir jau atrodė, kad jie trumpu lai-ku išvis į vokiečius.

Be nekurių protinge-nių jo pradėjo tēmyti kokios to kun. Bendigkeit'io parapi-jos maldaknygės. Pasirodė, kad visi tos abžnyčios tiky-biniai dalykai nesutinka su liuteronų tikyba.

(Užbaiga bus)

Francuzai kareiviai jieškodami naslėptu minu at-randa Rodino paveikslą, kurį Vokiečiai buvo pavogę iš Douai.

Iš Gyvenimo Lietuvių Amerikoje.

BRIDGEPORT, CONN.

ELIZABETH, N. J.

Boševikai jieško "priešų"!

Cionykščiai lietuviai boševi-kai neseniai išskleidė dviejis lietuviškus plakatus. Vienuose plakatuose smerkia visus esan-čius lietuviškus fondus, ir ra-gina aukauti boševikų Agita-cijos fondan. Girdi, iš to busi-j Lietuvai laisvė.

Kituose plakatuose kviečia-ma lietuvių į diskusijas. Tarp kit ko ten užreikiama: "P. S. L. S. S. 41 kuopa rengia disku-sijas Lietuvos ateities klausimu. Kviečiami ir mūsų prie-šai". Reikiama mūsų socialistai jieško priešų. Bet su šiuo reika-lu jie ne ten pataikė nes kvie-čia ir kalba tik apie lietuvių.

Lietuviai tėvynainiai kiek-vieną lietuvi, taigi ir socialistus, vadina broliais. Bet jei kuris socialistas nepaiso Lietu-vos reikalų, bet tik remia Ru-sijos boševikus, tai jį vadina nenaudėliu Lietuvos sunum. Jei mūsų socialistai nori rast priešų, lai kriepias į šį sykį prie vietos unijų lokalių, tai ten gal ir rastų tikrų priešų. Mat anais metais, kuomet kai-kurių fabriky darbininkai streikavo, tai tuli mūsų socialistai nėjo sykiu su savo bendrais-darbi-ninkais, bet... bet dirbo (sa-kau dirbo, nes vadinti socialist-ų skiaub skaitosi "grieku" nes, girdi, streikas buvo "nele-galis").

Kviečiant į diskusijas pa-briežiama, kad socialistai vė-lytų, idant Lietuva taptų su-jungta eferdatyviais ryšiais su Rusijos boševikų sovietais ir Vokietijos spartakų valdžia, jei tokia įsikurs. Bene tokia laisvė rekomenduojama Lietu-vai per Agitacijos fondą? Apie jos vertę reikia paabejoti.

Kodėl rekomendajama Lie-tuvai eiti į federaciją su rusais ir vokiečiais? Kodėl nerekomen-duojama dėtis su mažomis tau-tomis: latviais, finais, taipgi švedais, norvegais, danais ir panašiai? Juo budamos nede-dėmės negalėtų lietuvių pa-vergti. Bet dedantis su rusais bei vokiečiais, mes viso gali-me laukti. Mes gerai pamena-me šiu tautų kraugeringumą, ir kas gali mus užtikrinti, kad po keleto metų jos vėl netaps kraugeringomis? Beabėjonės, nieks negali užtikrinti. Taigi pirmia iškovojime Lietuvai lais-vę, o paskui jei kas mums pa-tiks, tai galėsime su jais dėtis.

Tautininkas.

Čia atsibuvo prakalbos, ku-rias surengė L. A. B-vė. Kal-bėjo pp. V. K. Račkauskas ir R. Karuža. Kalbėtojai nuro-dė, kad tauta neturinti išplė-totos pramonijos negali laukti geresnės ateities.

Todėl lietuviai privalo kaip imanydami griebtis įvairios-na vaizbos ir pramonijos šakos-na, kad užėmus pramonės vietas Lietuvoje pirmiau, negu tai padarys kitataučiai. Nes ki-taučiai, nors ir daro pragyve-nimą tarpe lietuvių, bet lietu-viams iš to džiaugtis negalima, lietuvių tauta iš to naudos ne-turi.

Taipgi ragino dėtis prie L. A. B-vės, nes pavieniams ypa-toms yra daug sunkiau varyti bile darbą; tas pats yra ir pra-monės reikaluose.

Po prakalbų iš publikos klausė ar galima duoti užkla-mus. Vakarų vedėjas prane-šė, kad galima, bet tik raštu. Buvo priduos tas tik vie-gas užklauskimas į jį atsakinėjo p. Račkauskas. Vienas vyras kas norėjo diskusijų, bet p. Račkauskas užreikšė, kad čia ne vieta diskusijoms; jeigu no-ri diskusijų, tai lai suaukia specialį susirinkimą.

Patartina lietuviams dau-giau rupintis pramone, kitaip ir ant toliau pasiliksime ki-taučių tarnais.

L. A. B. Baisogales.

DONORA, PA.

Rengiamą vakarą.

Neseniai susiorganizavusis "Vilijos" choras rengia vaka-rą ant 23 d. Vasario. Bus lo-siamą penkių veiksmų drama: "Is Meilės." Taipgi "Vilijos" choras, po vadovyte p. Žiuro-no, padainuos visą eilę linksmy-dainelių. Tikimasi; kad publi-ka atsilankys ant šio vakaro, kur galės pamatyti puikų vei-kalą ir išgirs skambančių dai-nelių.

Arčiau esant prie choro, matosi, kad publika ne tik pa-matys, bet išgirs gerų veiklų scenoje; bet pamatys gal net talentus busimas lietuviškus scenos. Mač "Vilijos" Choras susideda iš gražaus būrelio jaurimo, kurio tikslas lavintis dailoje. Taigi jų ateitis.

Choristas.

Iš LAWRENCE, MASS.

Iš streiko judėjimo

Kilusis čia streikas eina ramiu būdu: darbininkai, ko-vojančiai už savo buvį pa-gerinimą, laikosi vienybėje ir tikisi streiką lamėt, jeigu tik jis bus vedamas tvarkingai, sumanyngai ir vienybėje.

Tikras skaitlius streiko-jančių šiuo laiku darbininkų nėra tikrai žinomas, bet su-lyg vietinių angliskų laikraš-čių pranešimo, streikan yra išsėję apie 30,000 žmonių.

Streikuojantieji darbinin-kai tankiai laiko susirinki-mus įvairiuose miesto svetai-nėse, o retkarčiais ir miesto parke. Darbininkai ir jų pi-kietai užsilaiko ramiai ir tvarkingai, nieko užkabinė-ja, bet jie nusiskundžia ant vietinės policijos, kuri, kaip streikieriai tvirtina, prisam-džiusi visokių neramių elementų ir tankiai visai be-reikalingai ne tik apstumdo, bet ir apdaužo darbininkus. Darbininkai streikieriai lab-ai už tokį elgimąsi ant vie-tinės policijos nusiskundžia.

Savo keliu darbininkai ir toliaus žada laikytis tvarkin-gai ir vienybėje ir tikisi, kad jų pusę galų-galė viršų turės paimti ir streiką laimės.

Streikuoją dikčiai ir lietu-vių. Vasario 5 d. atsibuvo sterikuojančių lietuvių susirinkimas, kuriame išklausy-ta raportas iš Centralinio Komiteto, kuris veda strei-ką. Kalbėtojais šiame susi-rinkime buvo M. K. Balyš ir Z. Jankauskas, kurių pra-kalbos užganėdino susirin-kusius. Susirinkime taipgi surinkta \$18.51 aukų, kurios perduotos Centraliniam Streiko Komitetui.

Lietuvių Streiko Komite-tas, atstovaujantis lietuvių Centro Komitete, susideda iš sekančių: V. Blažonis — pirm., A. Bagdonaitis — sus. sekr., P. Tamašauskas — fin. sekr., B. Zilianis ir S. Malecka — turto globėjai; prie komiteto taipgi priklaus o dar P. Kenlėnas, A. Stra-vinskas ir S. Puidokas. Apart jų yra dar išrinkta spaudos komisija, į kurią priklauso: A. J. Remeika, M. Byronas ir J. Kuršas.

Streiko Reporteris M. B.

Iš DETROIT, MICH.

Šiadien, kur tik susitiksi lietuvi, kur tik susieina du, trys lietuviai, — tai vis klausia kito kito kas girdėtis apie Lietuvą. Vieni tvirtina, kad lietuviai turės tarnauti lenkams; kiti, — kad lietuviai niekam neteks, nes boševikai juos didžiumoj išnai-kins; dar kiti tvirtina, kad boševikai padarys rojų Lie-tuvoje.. Bet yra ir tokių (ir tai gana daug), kurie užreikš-čia, kad kiekvienas, kuris bandys pavergti Lietuvą, nu-suksime sprandą, nežiurint kaip jis savęs nevadintų: ar "brat poliak," ar "tova-riščius boševikas," ar nors ir pats velnias. Lietuviai, girdi, gali tvarkytis ir be ki-tų malonės.

Ypač Detroito lietuvių tarpe įvairių kalbų tenka už-girsti. Ir šiame tai laike, kaip teko girdėti, atvažiuos su prakalbomis "Tėvynės" redaktorius p. Račkauskas iš New Yorko; prakalbos i-vyks Fraternity Hall, 140 First st., vasario 17 dieną vakare. Detroitiečiai, išgir-dę, rengiasi eit į prakalbas, kad paklausus ką kalbėtojas sakys. Ir jau iš anksto gin-tyjasi kam Lietuvą kalbėto-jas paves: ar lenkams, ar boševikams, ar niekam.

Well, pagyvensime, — pa-matysime.

Tėvynės Mylėtojas.

Phone Armitage 3209

Valandos: Po pietų nuo 2 iki 5. Va-karais nuo 7 iki 9. Ned. nuo 10 iki 1

DR. H. A. BROAD

SPECIALISTAS MOTERŲ LIGŲ IR ABĖJ NAS CHIRURGAS

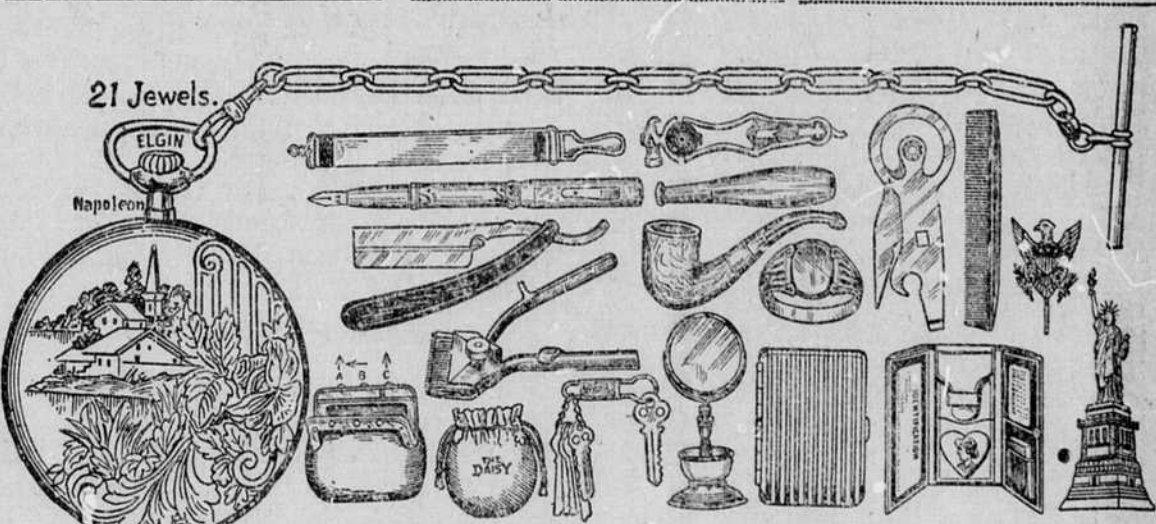
1326 MILWAUKEE AVE.,

CHICAGO, ILL.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Medicinal, mechanical, electrical, and other small appliances for the home. Pain-Expeller, a powerful pain reliever, is available in various forms. The product is shown in a box with the brand name "PAIN-EXPELLER" clearly visible. The advertisement also mentions that the product is available in various sizes and is suitable for all ages.

F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

NESIŪSKITE MUMIS NEI VIENO CENTO

Šitas naudingas ir gražus Gold Filled laikrodėlis, su 21 akmenais ir ne yra nei per didelis nei per mažas — kožnas privalo turėti. Mes akvatnai prisijusime jums visiškai be pinigų iš karto. Pripažinsite kad tai yra taip pat kaip ir pa-rankus ir laiko česa reguliarai, kad tuojau jį pirkite. Tik iškirpkite žemiaus padėtį kuponą ir prisyskite mumis. Kam mokėti didelę prekę už laikrodėlį, jeigu galite gauti nuo mūsų už fabrikantų prekę. Nekurie pardavėjai nori nuo \$18.00 iki \$20.00 už laikrodėlį, kurį negal prilyginti su šiuo. Nelaikite, bet iškirpkite kuponą tuojau, nes šis išpardavimas tik ant kelių dienų. Mūsų didelė oėja su šiuo laikrodėliu. Ne norime plačiau aprašyti šitą laikrodėlį už tai kad užimtu per daug vietos. Tik trumpai pasakome, kad šitas puikus laikrodėlis yra puikiai išmargintas, 21 akmenis, laiko gerai česa, nesivėlina nei skubina laika, turi specialią reguliatorių, kuris užlaiko reguliariškai česa, turi labai gerus vidurius. Gwarantuos laikrodėlis ir viduriai ant 20 metų. Qitas laikrodėlis žinomas visur Amerikoje, Kanadoje ir Europoje. Beveik visi žino kad ai yra vienas iš geriausiai padirbtų laikrodėlių, bet patis persitirkin-site, kada pirkite. Klauskite bile ko, kiek laikrodėlis su 21 akmenis ir gwarantuos ant 20 metų gali kaštuoti, o jio asakys kad mažiausiai gali kaštuoti \$25.00. Gausite nuo mūsų tikrai už \$13.95 drauge su 19 kitais naudinkais daigtais, kaip tai: 1 naujo išradimo britva kurį yra išgalasta iš abiejų pusių. 2 Diržas britvai. 3 plaukams kirpti mašina. 4 Foun tain plunksna. 5 lenciuėlis ir žiedas raktams. 6 Spilka ir naktaiza. 7 Pipkė. 8 baksiukas prie skutimo su žefolu ir skutimo pagaliuku. 9. plaukams šepeti. 10 Cigaretais metalinis baksiukas. 11 Sekretna mašinėlė. 12 Tabako mašinėlė. 13. Lenciuėlis. 14 Cigareto cigar nyčia. 15. Prietaisa dėl atidarymo blesiųjų ir bonkų fraukti kamčiūsi ir ga-lasti peilius. 15. žiedas su tavo litara. 17. Kombinacija žiedas raktams, bon koms atidaryti, scrtw-driveris, pjautgalas cigarams presto-lite raktas. 18 skur-nė pulgarisla popieriams bumaškomis, turi kalendorių ir vietą dėl vardo ir adreso. 19. Stovyklas "Liberty" padirbtas iš metalo. Kožnas kuris prisius order. ant laikrodėlio, kurį parduosime už fabrikantų prekę, gaus 19 dova-nų DYKAI. Nesyskite pinigų tik išpildykite ir prisyskite kuponą, o kada aplaiksyste viską, užmokėsite \$13.95. Jeigu nebusite užganėdinti, galite su-gražinti, o mes sugrąžinsime pinigus. Ne esate po kokia prievarta, todėl prisyskite tuojau savo orderį ir adresuokite šiteip:

UNION NOVELTY CO. Dept. 21. 1016 Milwaukee Ave. CHICAGO, ILL.

ČESLAVAS KOWALSKIS O. D.

SPECIALISTAS AKIŲ IR KYLOS

Saugokite savo AKIS

Skaudėjimas galvos ir užtemimas akių skaitant ar dirbant yra pavojingu ženklui regėjimui. Gerai priskirti akiniai suteikia kiekvienam greitą pa-lengvinimą.

ČESLAVAS KOVALSKIS, O. D. 1034 Milwaukee ave. kam. Noble, 2 lub. Valandos: nuo 10 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12.

Phone Dwyer 7027

K. MICHALOWSKI

DAKTARAS OPTIKAS

Egzaminuoja akis ir priskiria akinus

Didelis sandėlis visokių aušo daigtų. Mes taipgi taisome visokius sukso ir sidabro daigtus. Kalnos žemiausios. 3303 SO. MORGAN STREET

DIEKINE IR VAKARINE MOKYKLA

Čia gali lengvai ir greitai išmokyti Anglija ir Lietuvai kalbą, aritmetiką, S. V. Anglija, Lietuvos ir Anglija istoriją, geografiją, raštų, laisvą, ir t. t. Taipgi turime Grammar ir High School's knygas lietuvių mokytojai. Snaudo-kite lietuvių kalbą ir anglų kalbą, gausite. American College Preparatory School 2122 90 N. W. 21st St. CHICAGO, ILL.

The Lithuanian Daily

LIETUVA

Published daily, except Sundays, by the Lithuanian Publishing Co., Inc.
6253 So. Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulevard 4250
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1933, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1879.

EDITOR: E. K. BALUTIS

SUBSCRIPTION PRICE:

in Chicago, by mail —	
One year	\$6.00
Six months	3.50
Three months	1.80
in Chicago, by carrier —	
One copy	10c
Per week	70c
Per month	2.50
in the United States, by mail —	
One year	\$6.00
Six months	3.50
Three months	1.80
in Canada, one year	\$7.00
in all other countries, per year	\$8.00

"Lietuva" eina kasdien, išskyrus nedėlidienas.

Leidėja Lietuvos Dienraščio Bendrovė. Redaktorius: Bronius K. Balutis. Adresas visoms korespondencijoms: Lithuanian Publishing Co., 6253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Lithuanian Publishing Co.

6253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telefonas Boulevard 4250

Prenumeratos kaina apgarsnimų skyriuje. Apgarsnimų kaina suteikiama pareikalavus.

Prisijusį Redakcijon ir nesunaudotą rankraščiai grąžinami atgal tik tada, kada jų grąžinimo reikalaujama rankraštį Redakcijon siunčiant, ir kuomet grąžinimo išlaidos prie rankraščio yra pridėtos.

Prenumeratos, apgarsnimų ir kitokio biulio reikalavimai kreiptis laišku į Dienraščio Administraciją. Korespondencijas, žinias ir straipsnius "tik adresuotus" Dienraščio Redakcijos varau.

Joki raštai, be pavadimo rašėjo tikro vardo-pravarės (apart slaptovardės) ir adreso, negali būti sunaudoti. Asmeniška Redakcijai galima matyti nuo 11:30 iki 12:15 ryto ir nuo 5:30 iki 6 vakaro.

Du Kaimynai.

Turėjome dvi kiauurai militariškas ir autokratiškas viešpatijas—Rusiją ir Vokietiją. Abiejose kilo revoliucija, abiejose sykiu su tuo kilo ir bolševizmas.

Iki šiol jų eiseną yra maž-daug panašiai viena kitai, bet nuo čia jau jos pradeda skirtis. Rusijos revoliucijinė valdžia neišlaikė, neprivėdė šalies prie Steigiamojo Susirinkimo, nesutvėrė konstitucijos ir neišrinko prezidento—šie du pastarieji dalykai paprastai yra skaitomi pasekmingu revoliucijos užbaigimu, nes tuomet, vieton senos pastovios valdžios, susitveria nauja pastovi valdžia. Taigi Rusijos revoliucija tuo žvilgsniu iki šiolie yra nepasekminga, neužbaigta, nes iki šiolie ji dar neišvystė pastovios žmonių priimtos naujos valdžios.

Vokietijos revoliucija, kiek tas iki šiolie matosi, nuo visai kitu keliu. Revoliucijinė valdžia, nepaisant bolševikiškos eksplozijos Perline, sugebėjo priversti šalį prie rinkimų, prie Steigiamojo Susivaižiavimo, nustatymo naujos konstitucijos ir prie išrinkimo prezidento, t. y. prie nustatymo naujos "reguliarės" valdžios, vieton nuverstosios.

Nėr abejonės, kad vokiečių bėdos tuomet dar neužsibaigė, bet, paprastu mastu, Vokietijos revoliuciją galima skaityti pasisekusia.

Kuomet atkreipsime dėmesį į tai, kad Rusijos revoliucija štai jau baigia du metus, o Vokietijos revoliucija yra vos trijų mėnesių kuditis, tai iš to pamatysim, kiek vargo ir nelaimių žmonėms gali pridirbti nesamonus revoliucijos vedimas.

Kuomet gi galima išaiškinti tokią skirtumą tarp dviejų kaimynų? Gal but, tam yra ne viena priežastis, bet tarp jų svarbiausia neabejotinai bus šita: skirtumas tarp išsilavinimo ir apšvietos pas Rusijos žmones ir pas Vokietijos žmones.

Tai yra dar vienas gyvas pavyzdys apšvietos svarbumo ir naudingumo ir žmonių tamsumos kenksmingumo—ir tą pavyzdį gerai yra sau įsidėmėti, nepaisant to, kad jis yra patėmijimas pas mus priešus.

Iš toliau---gražiau išrodo.

Lietuva yra po pat šonu bolševizmo verpeto. Šimtai tukstančių lietuvių turėjo progos ne tik jam iš arti prisijūrėti, bet ir patį tame sukuryje ilgoką laiką sukisti.

Taip dalykams esant, ir daleidžiant, kad bolševizmas tikrai yra tokiu geru surėdymu, kaip kad jį jo šalininkai perstato, reikėtų manyti, kad jis viena diena patrauktų visus Lietuvos žmones prie savęs,—nes Lietuvos žmonės nėra akli, kad nepažintų gero dalyko, kuomet jie jį savo akimis pamato.

O vienok, kaip matome, Lietuvos žmonės visai nepasiskubino to menamai puikaus bolševizmo glėbin. Maža to,—po beveik socialistiška Lietuvos valdžia Lietuvos armija išpėrė kailį besiveržiantiems Lietuvon nekviestiems svečiams iš Rusijos.

Iš to aišku, kad Lietuvos socialistai taip pat kratosi nuo bolševizmo, kaip ir visos kitos Lietuvos partijos.

Pas mus Amerikoje išrido kaip sykis atpenč. Amerikos lietuvių socialistai nuo pat bolševizmo įsivyravimo Rusijoje skilo į dvi dalis ir į metus laiko beveik visi buvusieji Amerikos lietuviai social-demokratai pavirto į bolševikus. Visa Lietuvių Socialistų Sąjunga virto į bolševikišką partiją; netrukus ji paėmė kontrolėn Lietuvos Moterų Progresyvių Susivienijimą ir Am. Lietuvių Darbin. Literatūros Draugiją; pagaliau jos spaudimą pajautė ir prieš-bolševikiškas lietuvių socialistų organas "Naujienos," kurių redaktorius buvo priverstas nuo savo pozicijos pasitraukti.

Tai, kaip matome, Amerikos lietuviai socialistai yra daug daugiau bolševizmą pamėgę, negu Lietuvos socialistai.

Kodėl? Atsakytį būtų sunku. Bene tik todėl, kad, iš toliaus žiūrint, kiekvienas daiktas gražiau išrodo...

Kaldinčiau tiltelį
Per Nemunelį,
Lankyčiau megelę
Kas subatėlę.
Lankyčiau megelę
Kas subatėlę,
O seną uošvelę
Kas nedėlėlę.
Mergyte, jaunoji,
O ko papykai?
Ar dėl to, mergele,
Kad retai lankiau?
Mergyte, jaunoji,
Tai aš nespėjau,
Zaliojoj lankelėj
Šienelį pjoviau.
Zaliojoj lankelėj
Šienelį pjoviau,
Giedroje dienelėj
Visą sugriebiau.
Iš Ant. Juškevičiaus dainų.

Talkininkai, Lenkija ir Lietuva.

Kadel nekurie talkininkai taip smarkiai varosi už atstatymą "stiprios" Lenkijos? Kodėl tai daroma, net neatsižvelgiant ir tiesioginiai prieštaraujant prezidento Wilsono paskelbtiems 14-ai punktam? Kodėl tas negalėtų išeiti ant sveikatos nei pačiai Lenkijai, nei pagaliau patiems talkininkams, nei visam pasauliui, nekalbant jau apie nuskriaudimą kaimynių tautų? Apie visą tai mes jau nesykį esame rašę ir šiuos klausimus gvildinę.

Vienok, kol šitas "stiprios" Lenkijos klausimas nėra išspręstas, kol Taikos Konferencija dar nėra savo paskutinio žodžio tariusi, nėra perversu apie tai kalbėti ne tik lietuviams, kuriuos proponuojama padaryti "ožio auką" ant "stiprios" Lenkijos aukuri, bet ir visiems vyrams, visoms tautoms, nes nuo to priklauso ne tik lietuvių likimas, bet ir visos Europos, gal viso pasaulio ramybė ateityje.

Žingeidų šiuose klausimuose straipsnį suteikia tulas Isaac Don Levine, kuris stipriais skirniais ir dar stipresniais minimis persergsti talkininkus nuo tos klaidos, kokią jie, matomai, gali būti palinkę su Lenkija padaryti. Straipsnis tilpo savaitraštyje "The New Republic," num. 222-me, ir kadangi jis su teikia daug žingeidžios medžiagos, mes jį žemiau ištiesai paduodame lietuvių vertime.

NAUJAS GALYBES BALANSAS.

Kuomet Taikos Konferencija siūnia komisiją ištirti dalykų stovio Lenkijoje, praktiškai Talkininkų diplomatija nepaliovė savo senų žingsnių. Clemenceau (Francuzijos Premieras) ir Lloyd George (Anglijos Premieras) gali diskutuoti tarptautinius principus ir politiką su Prezidentu Wilsonu Paryžiuje, bet nuo praktiškų užrubežių ministerijų Francuzijos ir Didžiosios Britanijos, žinoma, negalima laukti, kad jos sulaukytų savo veiklumą nekuriose linkmėse ir lauktų akademiškos Konferencijos nusprendimų. Ir tokiu būdu Varšavoj ir Odesoj, Belgrade ir Buchareste, diplomatiški Talkininkų agentai nedukduoniauja.

Jie priduoja formą naujai budavopei, statomai ant senų fundamentų. Franko-Britiškas rėmimas imperialistiškos Dmowskio-Paderewskio grupės priešais pseudo-demokratišką Pilsudzkio liberalizmą turi didesnę reikšmę negu tas iš paviršiaus išrodo. Pastarųjų laikų atsitikimui Lenkijoje turi ytin gyvą svarbą Rusikai-Vokiečiams santikiams ateityje ir, todėl Europos ir pasaulio ramybei.

Senobinės galybės balansas (lygsvara tarp tautų jų karisčių galybės), susicentravusis Balkanuose, mažiausiai kalbant, privedė prie skilimo tarp Teutonikos ir Rusiškos monarchijų. Naujas balansas dabar yra taisoma ant Vislos krantų (Lenkijoje), ir jis yra net daugiau pavojingas pastoviai ramybei iš priežasties uniijos, kurią jis bus palinkęs sustverti tarp Vokietijos ir Rusijos,—uniijos prieš visą likusią Europos dalį.

Francuzija Remia Lenkiją.

Faktas, yra kad Francuzija rėmė Lenkų Nacionalį Komitetą sutvertą Paryžiuje iš lenkų, neslėpiamai imperialistiškų pa-

linkimų, ir davė jam paramą, kuri privedė prie to, kad jis likosi Talkininkų ir Suv. Valstijų pripažintas kaipo Laikinoji Lenkijos valdžia.

Bet kas buvo per priežastis, kurios delei Francuzija pasirinko tokį kelią? Sugriuvimas autokratiškos Rusijos. Francuzijos interesai (nauda), sulęg Francuzų diplomatijos supratimo, reikalavo esybės galingo Talkininko į rytus nuo Vokietijos, Rusija išgelbėjo Francuziją 1914-1916 metais, Didžioji Britanija yra ant salos ir neužtikrinta. Amerika yra pertoli ir laikosi nuošaliai. Defensyviai - ofensyviai (atsiginimo - užpuolimo) susivienijimas su pirmąja neišgelbėtu Francuzijos nuo Vokietijos, jeigu būtų kita karė. O kaslink antrosios (Amerikos), tai ji niekad nesusiirštų sau rankų paimais susivienijimais. Todėl vienatinė alternatyva Francuzijai buvo sutverti sau talkininką rytuose, arba per atnaujinimą imperiškos Rusijos, autokratiškos ar demokratiškos, arba per sutvertiną galingos Lenkiškos imperijos.

Tokią pažvalgą, kurią priėmė Francuzijos diplomatai 1917 metuose, turėjo savyje daug sveikumo ir buvo patisinima tuo laiku. Galima būtų net išvadžioti, kad liberališkai ir toliai permatanti Francuzijos politika niekuomet nebūtų leidusi revoliucijinei Rusijai pamesti Francuziją ir pasitraukti iš demokratiškų tautų "seimynos. Bet kuomet Rusijos sugriuvimas įvyko, tai buvo visai natūrališku dalyku Francuzijai eiti ir įšieškoti naujo talkininko rytuose.

Čecho-Slovakai ir Jugoslovakai, po daugelio nepasekmingų mėginimų, staiga tapo iškelti į tokią sulęg Talkininkų vietą, kurios nei jie patys nesitikėjo. Bet Čecho-Slovakija ir Jugo-Slaviija, nežiurint visų savo imperialistiškų aspiracijų, kiekviena galėjo užgriebti vos po dvyliką milijonų gyventojų.

Lenkų Plianai.

Visai skirtingas dalykas buvo su Lenkija,—bent su Lenkų Nacionaliu Komitetu Paryžiuje. Šio komiteto ponai turėjo viziją (išvajotą paveikslą). Etnografiskoji Lenkija turėjo 20,000,000 lenkų, jų tarpe 3,000,000 žydų. Lenkija, kaip nori neva-radikaliskas Pilsudski ir Daszynski, apart tikros Lenkijos, turėjo apimti tikrai Lietuvą ir nekurias dalis Vokietijos ir Ukrainos, tokiu būdu sudarius 28,000,000 gyventojų. Padarewskio Lenkija buvo kiek geresnė—ji turėjo 35,000,000 pavaldinų, Lenkija kito muzikališko pono, Stokowskio, skaitė 38,000,000 gyventojus. Bet Lenkija Romano Dmowskio, vado Lenkų Nacionalio Komiteto Paryžiuje,ėjo dar toliaus.

Skaitlingumu Dmowskio Lenkija, sulęg jo loenų žodžių, būtų "nauja galybė su tarp 35,000,000 ir 40,000,000 gyventojų." Bet žingeidžiausias jos ypatybės buvo istoriškos ir geografiškos. Pirmiausiai, reikalauta atnaujinimo, tik su menkais permainingomis, tos monstrialės imperiškos budavonės, vardu Lenkija, kuri gyvavo prieš pirmą jos padalinimą 1772 met. Ką tai reiškia jeigu ta Lenkija buvo mišinys tautų, sulęginus su kuria, nusiutę bankrutijusi Austro-Vengrijai būtų idealė viešpatija? Ką

tai reiškia, jeigu 1772-ry metu Lenkija buvo vien tik šeštojo savo dalyje lenkiška ir turėjo dides riekės Didžiosios Rusijos, Latvijos ir visą Lietuvą?

Dmowskio Hypokritiškas Triksas.

Bet antra Dmowskio Lenkijos ypatybė buvo net dar labiaus patraukianti. Ji buvo užvadinta "Baltiškoji Lyga". Sulęg šito pliano būtų sutverta "uniija" iš Lenkijos su Lietuva, Latvija, Estonija, Finlandija ir net su Danija ir Švedija.

Nebagė maža Lietuva—taip verkie lenkiškas imperialistas,—vos tik penki milijonai! Kokiu būdu ji pati viena galėtų gyvuoti? Ne, ji neprivalo būti apaleista, ji nebus apaleista, savo sesers—Lenkijos. Apie Lietuvą turi būti apsirupinta. O kaslink latvių, estų ir finų, tai juos tiesiog prarytų Vokietija, kuri tokiu būdu užbaigtų Baltiko jūrų apvaldymą, nes Rusija, kaip sakoma prancūko, kaip Baltiko galybė. Koks gi išrišimas? Sutverimas Baltiko Lygos, kurioje Lenkija būtų rolėje "protektoriaus" (apgytinejo) baltiškos tautos. Tarp kitko tuom pačiu iš to sustvertų Francuzijai nebe kokio didumo talkininką rytuose, kuris, jeigu dar ir Rumanija jeitų, užimtų plotą nuo Juodųjų jurių net iki Arktiko (Šiaurės) Didjurio.

Nepaisant to, kaip tas neįtikėtinais išrodytų, Francuzijos diplomatija pripažino šitą nepaprastą "skymą". Mes turime paties Romanovo Dmowskio žodį, to patvirtinimui. Jis "išleido katiną iš maišo" (lietuviškai tarant, "pabėrė pupas"). Valstijose pereitą rudenį, paktuomet jis buvo Susivienytose sakydamas viešam pranešime, kad paslapta pusiau—oficialė konferencija įvyko Paryžiuje pavasarį 1918 metuose, idant suplanuoti sudarymą Baltiko Lygos.

Ar Francuzija nužengė taip toli, kad padarė slaptą sutartį su Lenkų Nacionalin Komitetu Paryžiuje, tas nėra žinoma. Bet kas yra žinoma, tai faktas, kad be Francuzijos pagalbos ir Britiškojo Užrubežinių Ofiso Lenkų Nacionalis Komitetas niekad būtų neatsiekęs galybės Lenkijoje. Turint talkininkus užpakalyje savęs, Paderewskis ir jo draugai išpradžių mėgino priversti Pilsudzkio valdžią rezignuoti. Kuomet Pilsudzkis atsisakė tai padaryti, tapo gadarytas mėginimas niversti jį per *coup d'etat* (ginkluota jiega). Galų-gale, panaudojus talkininkų spaudimą, pasisekė perduoti valdžios vadeles ponams iš Paryžiaus Komiteto.

(Pabaiga bus.)

Miss Kathleen R. Harris, pasižymėjusi slaugytoja Amer. Raud. Kryžiaus.

Ką žmonės sako.

Šiame skyriuje talpinsim prisilustas žmonių nuomones—daugiausiai apie bėgančius dienos klausimus. Straipsniai privalo būti trumpi, sytojas turi padėti po straipsniu savo parašą, arba paduoti jį Redakcijos žiniai.

Redakcija talpins įvairias nuomones, net jeigu kartais su jomis ir nesutiktų, jeigu tik jos bus tinkamai išreikštos.

MUSŲ VADOVAMS PAMOKSLAS.

Harrison ir Kearny, N. J., buvo lietuvių mass-mitingas, kuriame išnešta dvejopos rezoliucijos: viena rezoliucija su protestu prieš lenkus ir bolševikus už jų kėsinimąsi ant Lietuvos—ta rezoliucija pasiūsta Valstybės Sekretoriui Lansingui. Kita rezoliucija palyti Amerikos lietuvių vidujinius reikalus ir parodo jų neužsiganėdinimą dabartiniu mūsų reikalų vedimu. Rezoliucijų komisijon įėjo kun. F. Jakštys ir p. K. Juodkojienė.

Vidujiniais Amerikos lietuvių reikalais mass-mitingas išnešė sekančią rezoliuciją:

"Kadangi dabar mūsų Tėvynė Lietuva stovi kritiškame padėjime ir kadangi jos išgelbėjimui reikia sudaryti lietuviams vieną išlaikinį frontą ir vieną vidujinį frontą, idant vienu balsu pareikalautum Lietuvai nepirgulybės, ir

"Kadangi dabar randasi du Fondai (Tautos Fondas ir Lietuvos Nepirgulybės Fondas), kurie dirba vienam tikslui, bet ne išvieno; kadangi juos dabar užlaikyti atseina dvigubai, nes, pavyzdžiui, toje pačioje kolonijoje vieni rengia prakalbas ir kiti rengia, ir vieni lėšas deda ir kiti, ir

"Kadangi laikraščiai vieni ir kiti palaiko dideles partijas ir neleidžia joms išvieno darbuotis, ir

"Kadangi mūsų vadai irgi partiyviškumo prisilaikydami, nenuveikia tiek, kiek privalėtų ir galėtų nuveikti Lietuvos laisvei, išvieno dirbami,—

"Taigi, todėl, mes šiame susirinkime greižtai reikalaujame:

1). Kad būtų vienas sutartinas fondas išlauko, taip pat ir iš vidaus, t. y. kad lietuviai išvieno veiktų išlaikinę Lietuvų tautos politikoj ir viduj savo loenos tautos labui.

2). Kad abudu fondu—Tautos Fondas ir Lietuvos Nepirgulybės Fondas būtų sujungti į vieną, nes tą patį darbą abudu daro; jų sujungimas ir pakeitimas jų vardo pasilieka Seimo aptarimui.

3). Kad mūsų vadai paliautų varinėje savo partijas Washingtone ir neužslėptų svarbių žinių, kurios paliečia Lietuvą, bet kad jie dibtų išvieno ir daugiaus nuveiktų negu kad kaip dabar nuveikė.

5). Kad būtų sušauktas Visuotinas Seimas to viso sutvarkymui.

6). Taipgi šiūomi mes atsisaukiam į visą Amerikos Lietuvių visuomenę, kad panašus reikalavimus statytų ir kad mūsų vadus priverstų susitaikinti.

Rezoliucijų Komisija:

Jonas Baltrukonis
Kazys J. Nakrošis ....
Jonas Valkauskas
Jurgis Karčiauskas
Jonas A. Kubilius.

Nauja Lietuvos Valdžia.

Pirmoji Laikinoji Lietuvos valdžia—Valdemaro kabinetas—neilgai gyvavo, nes jįsai buvo susitvėręs tiktai apie pradžia perėjo lapkričio mėnesio. Tankus valdžios mainymas paprastai yra ženklus neramumo šalyje, partijose tarp vadų ir t.t. Šokinėjimas nuo vieno kabineto prie kito, nelyginant šokinėjimas pulso, yra tikras ženklas, kad pats kunas yra nenormaliame padėjime,—vadinasi, serga.

Todėl ir pamainymas Laikinosios Valdžios Lietuvoje kaip kam gali įvairyti baimės, kad Lietuvos viduje yra nenormalis stovis, karštingė.

Ištikrųjų, prie dabartinio politiško stovio ne tik Lietuvoj, bet visoj Europoj, būtų keista, jeigu ir Lietuvoj politiškas pulsas būtų visai normalis.

Bet Lietuvos valdžios mainymosi šiuo sykiu, kaip rodoši, visai negalima būtų paskaityti jos sirgimu. Naujos valdžios sąstatas parodo kaip sykis priešingą. Naujoji Slezevičiaus valdžioje matome visas lietuvių partijas dalyvaujant, išskyrus tik pat kraštutinesias, kairiąją ir dešiniąją, frakcijas. Tokia valdžia reiškia **sustiprėjimą, ne susilpnėjimą**, nes ji už savo pečių turi visos šalies paramą.

Neigi šita nauja valdžia gali būti skaitoma kaip antausis pirmesnei Valdemaro valdžiai,—pats Valdemaras ir visi stipriausi jos šulai įeina ir į naujos Slezevičiaus valdžios sudarymą. Naująją valdžią todėl, plačiu žvilgsniu žiūrint, galima skaityti tiktai kaip paplatinimą ir patobulinimą pirmesnės Valdemaro valdžios.

Išrinkimas social-liaudininko Slezevičiaus laikinojo ministerijos prezidentu yra, be abejonės, valdžios pakairėjimas, kuris įvaro nemažai baimės mūsų dešiniams, klerikalams. Bet podraug jos sąstatas parodo ir didelę tolerantią. Toks pakairėjimas nėra visai pavojingus Lietuvai—todėl, kad jis remiasi ant Lietuvos nepirgulybės principo ir turi savyje plačią politiška tolerantią—du tuzų, be kurių Valstija būtų taip gerai kaip be pamato. Socialistai, pripažįstantieji tautinį pamatą, lietuvištes žvilgsniu, yra taip geri, kaip ir nariai bile vienos kitos lietuviškos partijos—mažiausiai kalbant. Ir kol lietuviai socialistai žiūrės į Lietuvos reikalus panašiai, kaip žiūrį, pavyzdžiui, Biržiška ir jo sandraugai, Lietuvai nėr ko bijotis už savo ateitį ir visi progresyviai lietuviai lengvai atras bendrus kelius ir budus bendram ir vaisingam darbavimuisi Lietuvos žmonių naudai.

Ir todėl, lai gyvuoja Lietuvos valdžia!

PASISKAITYKITE!

Čiulba ulba sakalėlis
Žalioj liepoj tupėdamas,
Verkia jauna mergužėlė
Pas langelį sėdėdama.
Pas langelį sėdėdama,
Ant rankelių rymodama,
Per langelį žiūrėdama,
Ašarėlas šluostydama.
Vai tu, sakal-sakalėli,
Vai tu, raibas raibuonėli!
Tu nulėki, sakalėli,
Tolimoj šalužėlėn.
Rasi tenai, sakalėli,
Jaunų raitelių pulkelį,
Tai ten raibas pamatysi
Mano jauną bernužėlį.
Pasakyki, sakalėli,
Mano jaunam bernuželiui,
Kad metelius prarymavau
Augštoj klety po langeliu.
Kad metelius prarymavau
Augštoj klety po langeliu,
Antrus metus belaukdama
Pas vartelius jo praverkiau.
Trečiais—kelį pražiūrėjau,
Praverkiau šviesias akelas,
O dar savo bernužėlio
Grijtant jauna nesulaukiau.
— Nelauk, nelauk, mergužėlė,
Laukiant jauna nesulauksi:
Augštam kalne sunkiai miega
Tavo jaunas bernužėlis.

E. DE AMICI Vertė M. GRIGONIS

SIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

— Miela, gera ponija, — nusiųskite
likusiuosius mano pinigus ir menką turtą
mano šeimynai... per konsulą. Aš turiu
vilties, kad jie visi gyvi — man mirštant,
aš tai dabar jaučiu. Parašykite jiems, dėl
Dievo meilės... kad aš vis tik apie juos
maniau, visados dėl jų darbavaus... dėl
savo vaikučių... ir kad aš tik todėl griau-
dinausi, kad jų nebeamatysiu... bet kad
aš mirsiu... pasidavusi savo likimui...
siųsdama jiems paskutinį savo pabučiavi-
mą, savo palaiminimą... ir kad aš pavedu
savo vyrui ir savo vyriausiajam sūniui glo-
boti mano mažąjį Marko...

Ir staiga ji, tarytum, atgijusi, suriko:
— mano Marko! Mano brangusis ber-
neli! Gyvenime mano!

Bet apsidairiusi aplinkui, pamatė, kad
šeimininkės kambaryje nebėra: kaž-kas ty-
liai ją pašaukė. Jinai akimis įėjo į šei-
mininko, bet ir jo nebebuvo. Prie jos pa-
siliko tiksliai slaugytoja ir daktaro asisten-
tas.

Gretimame kambaryje girdėjosi sku-
būs žingsniai, sulaikomi balsai ir šauksmai.
Ligonė įsimeigė į duris savo nuvargusias
akis. Neužilgo vėl atėjo, pirma daktaras
paskiau šeimininkė ir šeimininkas. Visi į
ją gana keistai pasižiūrėjo ir apie ką tai
tarp savęs kuždėjo. Jai pasirodė, kad dak-
taras pasakė poniai Mekines:

— Geriaus dabar.

Ligonė nesuprato, ką tai reiškia.

— Juozefa, — drebančiu balsu tarė
ponia Mekines. — Aš atnešiau jums gerą
žinią. Prisirengkite užgirsti malonumą.

Ligonė atydziai į ją pažiūrėjo.

— Užgirsite didžią linksmybę, — ne-
ramiai kalbėjo ponija Mekines.

Ligonė dar labiau nustebo.

— Pasirengkite pamatyti vieną vei-
dą... kuris jums labai brangus.

Ligonė visomis įiegomis stengėsi pa-
kelti galvą, ir jos akys tai į duris, tai į šei-
mininkę žiūrėjo.

— Jūs pamatysite tąjį, — kalbėjo po-
nia Mekines, — kas tik-ką atėjo... netikė-
tai.

— Kas tai? — sušuko išsigandusiu
balsu ligonė.

Sekancija valandėlę jinai smarkiai su-
riko ir atsisėdo ant lovos; akis išplėtė, pri-
dėjo rankas prie smilkinių, nelyginant ma-
tydama nežemišką reginį: apdriskęs ir su-
dulkėjęs Marko stovėjo ant slenkčio, dak-
taro laikomas. Ligonė tris kart sušuko:
— Dieve mano! Dieve mano! Dieve
mano!

Marko puolė prie jos. Jinai ištiesė į
jį savo išsekusias rankas ir, baįsiai į prie-
krutinės spaudama, pradėjo isteriskai
verkti. Paskiau ji lyg apalpo ir sugriuvo
ant pagalvių; bet tuojau vėl atgijo ir, iš
džiaugsmo apsvaigusi, bučiuodama savo
berniuką, suriko:

— Kaip tu čia pakliuvai? Kam? Ar
tai tu? Tu vienas atėjai? Tu sveikas? Tai
čia tikrai tu, mano Marko? Tai ne sapnas?
Viespatie, kalbėk gi!

Paskiau staiga a'mainiusi toną:

— Ne! Tylėk! Palauk! — pasakė jinai.
Ir, kreipdamasi į daktarą, skubiai pradėjo
kalbėti: — Greičiaus, greičiaus, daktare.
Aš noriu pasveikti. Aš prisirengusi. Nė va-
landėlės negaiškite, išveskite Marko, kad
jisai negirdėtų. Nebijok, mano berneli,
nieko nebus. Tu man paskiau viską papasa-
kosi. Dar kartą mane pabučiuok. Sta! taip
— eik. Daktare, aš prisirengusi.

Marko išvedė. Šeimininkai ir moteris
išėjo. Pasiliko tik daktaras ir asistentas.
Jiedu uždarė duris. P. Mekines mėgino
nuvesti Marko į tolimesnius kambarius; bet
casai, lyg prie vietos prikaltas, stovėjo:

— Kas yra? — klausė jisai. — Kas
mamai yra? Ką jai daro?

Tada p. Mekines tyliai, vėl mėginda-
mas jį nuvesti, tarė:

— Aš tau tuojau paaiškinsiu. Tavo ma-
ma serga. Jai mažutę operaciją daro, —
aš tau paaiškinsiu — eiva.

— Ne, — atsakė berniukas, — aš nei-
siu, čia man paaiškinkite.

Inžinierius pradėjo ilgai ir plačiai pa-
sakoti, rupindamasis nukreipti jo dėmą į
tolyn nuvesti. Bet berniukas pradėjo bijoti
ir visas drebėjo.

Staiga pasklydo po visą namą baisus
rikšmas, nelyginant rikšmas mirtinai su-
žeisto žmogaus. Berniukas irgi baįsiai su-
šuko:

— Mano mama numirė!

Bet an slenkčio pasirodė daktaras ir
pasakė:

— Tavo mama išgelbėta!

Berniukas į jį pasižiūrėjo; paskiau puo-
lė po jį kojų ir sušuko:

— Ačiū jums, daktare!

Bet daktaras, jį pekeldamas, tarė:

— Stokis, berneli, tai tu savo karžy-
giška drąsa išgelbėjai savo motiną!

(Toliaus bus)

(Tąsa)

KAIP VALYTI.

Išvalymui kelnų ar švarko labai suterštų,
atidaryk stiklinę ir su stiprum šaukštu pa-
kabink atnaujinamojo muilo 12 uncijos
(gerą šaukštą), išstarpink jį vienoje kvar-
toje verdančio minkšto vandens porcelėni-
niame sudyne, kad galima būtų laikyti
karštai. Valomas daiktas turi būti gerai
išdulkintas ir nušukuotas. Paimk šveičia-
majį šepetį stiprų (nu dėvėta šluotelė tinka
tam tikslui gerai) pavilgyk jį arba suteptas
vietas karštu tirpalu iš sudyno; arba ge-
riausiai bus suvilgius visą drabužį, kadangi
šepis išvalyta vieta atrodys naujesnė už ne-
valytą; žinoma, valant naują drabužį to
nereikia. Suvilgius visą drabužį tirpalu,
geriausia išdžiovinti ant atviro oro. Suvil-
gymui drabužio geriausiai yra turėti prosin-
amą lentą, ant jos ištiesi drabužį ir pa-
vilgius šepetį braukyti juomi. Išdžiovinus
drabužį gerai suprosink, vartodamas, taip
vadinamą, drėkinamąją palą. Paimk du
mastu audeklą, perplėsk išilgai pusiau ir
vartok vieną tamsiems drabužiams, kitą
šviesiems. Kaip prisirengsi prosinti, paimk
į biudą minkšto vandens ir indėk amonijos
kokį vieną šaukštą ant kvortos vandens, su
tuoj vandeniu laikyk palą drėgną.

KOKLIUŠAS.

Užlaikyk kepenis veikliomis (su amo-
nijos chloridu—chloride of ammonia) ir
vidurius reguliariškai (su sodos fosfatu—
phosphate of soda). Ištrink krutinę, pa-
žastes ir pečius tarp plaučių su taukais ir
chininą (šaukštelis chininos ant šaukštelis
chininos ant šaukštelio taukų) ir apdėk
plonų medvilnės lakštu. Ant nakties šaltas
pridegalas prie gerklės (šmotelis knatinio
audimo pavilgytas ir šaltą vandenį ir išgręž-
tas beveik sausai, ant kurio reikia apvy-
noti vilnoną) suteiks didelį palengvinimą,
taipogi pavilgyk skarulį į mišinį anyžių ir
kmynų sėklų, abiejų po lygią dalį ir pa-
tiesk ant prieglaivio, idant ligonis galėtų
kvėpuoti. Tas apmalšins plėves ir suma-
žins paroksizmų tankumą bei smarkumą.

Kareivio pasakojimas iš
artimos praeities.

Šiandien gavau Jusų laiška, jauteisi lyg užburtame rate jau
rašytą 3 d. lapkričio. Pa-
skutiniū laikų neperdaug alkio
del laišku kenčių: vienas-kitas
(ar kita) parašo, atsiminę, bet
visgi T-ta kur-kas daugiau
mane laiška: palinksmi-
nuolatas apibrieži kas taip lie-
tuvų veikiamą.

Neturiu tiek ir tokių žo-
džių, kuriais galėčiau išsireikš-
ti savo džiaugsmą Lietuvai
neprigulmybę gavus!

Aš, paskutiniu laikų gyvu-
ju "vyriskai." Nors kariuo-
menės disciplina spaudžia, nors
ilgėsis namų, liuso gyvenimo
ramybės neduoda, bet jau vi-
nas faktas įvyko: karė užsi-
baigė! Su jos užsibaigimu ir
kareivio vargai sumažėjo, su-
stiprėjo dvasia: liko jis gyvu,
sveiku (kuris sveikas). Ateis
valanda, kuomet jis pasieks ir
savo patiktą gyvenimą.

Gyvenam dabar mažam
francuzų miestelyje—Courle-
regue (Kourloek), Chaumont
miesto apeli.kėse. Toli nuo
Francijos didmiesčio Pary-
žiaus! Gyvenimas čionai įdo-
mus: nuobodus, jokio judėji-
mo. Yra bažnytelė, krautuvė-
lė, vyninė—tai ir viskas.
Bet kaip ten nebūtų—po truk-
šmingo, karės laukuose (per
keturis mėnesius) gyvenimo
pasilieti gera.—Ve upelis te-
ka, antai nuogais medžiais kal-
nynas ramiai spaudžia, keliu-
ku kur-tai nutarska-nuvažiuo-
ja vežimas-kitas; vakarais ir
rytmečiais bažnyčios varpai
gaudžia—sielą gaivina. Tai
vėl dar šis-tas naujo. Ir gera.
Išsimė. Nė pavojus, nė bai-
mės, nė baisiosios karės regi-
nių čionai nėra! Suardyti nie-
stai, laukai, kapai, kryželiai;
transėjos ir kitos karinės pra-
monės liko užpakalyje; toli.
Šioje ramioje vietoje apie tai,
ką pergyvenau, galima tik pri-
siminti, pasvajoti...

Ve, atsimenu. Lorraine.
Pirmutinės dienos karės lau-
kuose,—pirmutinės baimės
tenai pergyventa. Čionai nak-
timis ir dienomis priešas ra-
mybės mums nedavė. Mės nie-
ko neveikėm. Gyvenom miške
ir laukėm diena iš dienos pa-
liepimo vaziuoti kitur.

O priešas, nepaisydamas ar-
mės jam darome nuostolius ar-
ne, atlėkęs orlaiviais įėjo į
musų, mėtė bombas. Išten
išvaziavom kitur, skubiai, kiek
pajiegdami, povakarū išplė-
kėjom kiton mums paskirton
vietoje. Ant rytojaus sužino-
jom, jog į kelintą valandą po
musų išvaziavimo miškas, ku-
riame mės gyvenome, išplai-
šintas, išdraskytas priešo or-
laivių. Džiaugimės.—Tai bu-
vo Liepos mėn. viduryje.

Po kelių dienų kelionės pa-
siekėm kitą mišų lauką, t. y.
Reims-Sa'ssons frontą. Čio-
nai jau daug baisiau. U' ke-
liu dienų besitartinant prie pa-
skirtos vietos matėsi baiseny-
bės: dienos metu ant kelių pa-
sitikdavo orlaiviai, naktimis
matėsi karuolių išsokančios ir
pagadeng liepsnos, griauštinis;
pakeliuose matėsi sugriauti
miesteliai, išraustos sovinių
duobės, kryželiai, kapai, sulau-
žyti kariniai padargai, valkio-
josi kareivių batai, dražužiai,
vienur-kitūr riogsojo pastipe-
ar nusautas arklys; matėsi pri-
krautos kruvos sovinių. O čia
jau ir apleistos ar užkariautos
transėjos... Eilės kareivių ar-
tinasi mišų linijų link. Ižen-
gus paskirton vieton—žmogus

Ką pergyvenau šiame fron-
te veik poros mėnesių laiko-
tarpyj,—šiame laiskelyje, nors
ir trumpais ruožais, paminėti
permaža vietos. Paminėt ga-
liu tik, kad kartais buvo pu-
sėtina "karšta."

"Šį frontą apleidau ameri-
kiečiams perėjus Vase upę ties
mie.uku Gismės. Pats buvau
anapus upės, tarp trečių ir an-
trų transėjų linijų. Čionai-pat
vieną rytmetį pergyvenau sun-
kią gazinę ataką.

Apie porą mėnesių—iki pat
pabaigos karės—išbuva Ar-
gonne miškuose. Čia baise-
nybės buvo didesnės, bet ma-
žesnėmis išrodė, nes jau buvau
gerai "apsipratęs." Be per-
stojo žengėm kasdien pirmyn,
ir laukėm paskutinių karės
dienų. Jų sulaukėm. Plevė-
savom baltas vėliavas, giedo-
jom gražias giesmes, džiaugė-
mės. Paskutinę karės dieną
buvau miestelyje Somauche.
Buvom pasirengę keliaut pir-
myn, bet jau nereikėjo.

Jau grūdodis — pas mus dar
siltoka; sniego nėra matę.
Laukuose kaimiečiai aria, dar-
buojasi. Pievos žaliuoja, nors
žolė neauga. Apie link pusė-
tinai gražoka: kalnuota, miš-
kuota; lygių laukų mažai. Tik
kaip-kur yra didelės-didelės
pievos; taip, akip ir Lietuvoje.
Paciū gamtinis žvilgsniu ši
apeli.kė daug kuo panaši į
Lietuvą. Ve, žiūrėk, eglynas,
antai—pušynėlis, kitur lapuo-
tas miškas. Paupiuose—juo-
daiksnis, žilvitis, karklai.
Panamiais apsodinėta javarais,
beržais. Labai puola akin
francuzų viešieji keliai. Vi-
sur, o visur apsodinti me-
džiais įvairios rūšies, kaip.
tai: beržais, javarais, topoliais;
kaip-kur net vaisiniais me-
džiais. Vasaros metu tai be-
galiniai graži. Žmonės-žem-
dirbiai negyvena pavieniais
viensėdijomis: visuomet susi-
kopę į taip vadinamus miestu-
kus. Tokiu būdu tų miestelių
begalė daugybė—veik ant
kiekvienų trijų kilometrų vis-
rasi miestelį: bažnyčia, krau-
tuvė (daugiausia Kooperaty-

National Dry Federa-
cija įteikė Bryanui gražų si-
dabrinį puoduką už jo pasi-
darbavimą dėl blaivybės.

vė), vyninė; koks hoteli-
kas, 15-20 ar daugiau namų—
tai ir miestelis. Tėciaus mie-
stiško tokiuose miesteliuose
nedaug kas: žmonės rėdosi
kaimietiška, jų kienuose, ant
gatvių matai žagrę, vežimą ir
kitus laukų apdirbimo padar-
gus. Namai, paprastai ir dau-
giausia muriniai stogai raudon-
nų čerpių, bet seno stiliaus:
nešnarys: visos kaimiečio tri-
bos po vienu stogu; čionai ir
gyvenamasai kambarys, čionai
tvartas, čionai ir padargams
pasiūrė. Gyvenimo kamba-
ryje net nė pečiaus nėra; yra
tai tik ugnvietė (taip, kaip
pas mus pačiaus pastatymo vie-
ta). Čionai sukuria ugnį ir
gamina valgi, apšildo kamba-
rį. Verdant, ar ką-nors ga-
minant valgyti,—puodai pa-
kabinama ant geležinio kabio,
—tokiu būdu puodai begalo
nešvariai išrodo: musų mote-
rėlėms butų net šlykštu ir į
rankas tokius tokius puodus
paimti. Vienok valgius fran-
cuzės pagamina kur-kas gar-
desnius už amerikietes (ypač
lietuves). Prie valgių gami-
nimo—mėsos—visuomet nau-
doja raudoną vyną. Be vyno
francuzas nesėda prie stalo.
"French fried potatoes"—pir-
mas valgis; užsigėrę raudono
vyno—valgo bulves, o tik po
tam seka kiti valgiai.

(Toliaus bus)

Vyrai ir Moteris mokinkitės Barbo-
rystės amato. Atsilankykite ypatingai
arba rašykite. Mokinama dienomis ir
vakarais.

TRICITY BARBER COLLEGE
819 So. State Street Chicago, Ill.

Reikalinga mergina prie na-
mų darbo gera mokeskis, Mo-
ka Šeimyna plaut draepniū ne-
reikia atsišaukite tuojau.

MISS MISEVICH

3548 S. Halsted St.
Chicago Ill.

Parsiduoda Bilingas
Kampas 6601 So. Herma-
tage Ave., kampinis štoras,
5 ruimai ir geradzius. Parsi-
duoda kartu su groseriu,
mėsa ir visais fikčeriais;
viskas už \$6,000. Reikia pu-
sę įmokėti tuojau. Klaus-
kite pas Michael Kiras.

3339 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

Parsiduoda namas ant 2 pragyveni-
mų, iš fronto štoras; lietuvių apgyven-
toje vietoje. Parsiduoda iš priežasties,
kad turiu bižnį kitoje vietoje, kas grei-
tai atsišauks — parduosiu labai pigiai.
ONA TAMULIUNIENE
1447 So. 49th Ave. Cicero, Ill.

Office Telefonas Boulevard 160

DR. M. T. Strikol'is

LIETUVIS

Gydytojas ir Chirurgas

1757 W. 47th St

Office Valas: 412 1 rytinė 3 po piet. 7 iki 9 vakarų

Nėdėdmiu nuo 8 rytų iki 2 po piet.

Namai 1007 Oakley Blvd.

Telefonas Seely 420

Phone Burnside 10 or 12

LIETUVIŠKA

APTIEKA

STEPHEN VILIMOVITZ, R. PH.

...DRUGIST...

8924 Cottage Grove Av.

Chicago, Ill.

BARGENAS

\$200 Phonograph su rekordais ir
delmanto adata, parduosiu už \$55.
Taipgi pulkų Player Piano, vėliau-
sios mados. Seklyčios teta valgo-
mojo ir miegamojo kambarių setus,
divonus, par-eikslus, parduosiu už bile
teisingą pastulijimą. Nepraileiskite
šio burgeno. Rezidancija
1922 S. Kedzie Ave., CHICAGO

VALENTINE DRESSMAKING
COLLEGE

Mokina siuvimo, kirpimo, designing
dienomis ir vakarais dėl biznio ir
namų. Pailidijimai išduodami ir vie-
tos parupinamos dykal. Atsilankykite
arba rašykite, o mės pasistengsime
suteikti jums patarimą.

SARA PATEK, Principal

6206 S. Halsted St., 1850 Wells St.

2407 W. Madison St., Chicago

Dykai 42 šmotų Vaisių Setas Dykai
Stebėtina Auka

DABAR YRA LAIKAS. Nepraileiskite šios progos įsigyti šį
stebėtiną 42 šmotų vaisių setą nemokant nė vieno cento.
Šis setas yra padarytas iš augšos rūšių porcelino, puikų

HOME SUPPLY CO., Dept. 124
110 Nassau St. New York.

VIETINĖS ŽINIOS

LINCOLN'O DIENOS APVAIKŠČIOJIMAS.

Vasario 12-tą dieną Sv. Jurgio parapijinię svietainę įvyko iškilmingas Lincoln'o gimimo dienos apvaikščiojimas.

Viduryje scenos, ant uždengto Suvienytų Valstijų vėliava stalo matėsi to Amerikos didvyrio paveikslas. Rėmai paveikslui irgi buvo pridengti Amerikos vėliavoms.

Žymiausiajį dalį programos atliko, vadovaujant p. St. Simkui, "Birutės" mišrus choras.

Iškilmingai Suvienytų Valstijų ir Lietuvos himnus pagiedojo, "Birutėčiai" ilgai publika žavėjo įvairiomis dainomis.

Tarp daugelio kitų padainavo "Čigonėlius", "Nmo, Bro-lužiai", "Saulutė Tekė", ir "Ant Tėvelio Dvaro." P-lė M. Rakauskaitė padainavo solo: "Kur Bakužė Samanota" ir "Pamylėjau Vakar."

P-nas St. Simkus daugiausia užbaigia savo programą su ta viena įspūdinga giesme, lyg kad užvainikuodamas visą muzikos programą. Tai ir šiuo metu kartu užbaigė su "Lietuviai esame mes gimę."

P-nas M. A. Zaldokas, vedėjas apvaikščiojimo, supažindino publiką su kalbėtojais.

Ypatingą dėmesį reikėjo atkreipti į kun. Pr. Bučio prakalbą.

Viena, buvo tai kalba turinčia, vaizdą, kurios kiekvienas žodis rodėsi aprašytas, reikšmingas. Matyti, kad tai kalba profesorius, kuris žino kiekvieno žmogaus žodžio vertę.

Paskui, kun. Tučio pati kalba yra begalo tyra, gražiausioji lietuviška: tik klausyk ir gėrėkis kai plaukia mintis gražuose sakiniuose suglaustos.

Dabar apie turinį. Atsižvelgiant į tai, jog kun. Pr. Bučys yra vienu iš įtakingiausių asmenų lietuvių kunigijoj ne tik čion Amerikoje, bet ir Lietuvoje, jo vakarykščia kalba, reikėtų skaityti kaip ir katalikų deklaraciją link užgimstančios Lietuvos Valstybės. Teisybė liudybė, lygybė — turinti mūsų naujojo valstijoj vadovauti. Valdžia, kokią formą ar asmenį ji apsirinktų — yra geresnė už anarchiją.

Nei vienas lietuvis neprivalo reikalauti kad Lietuvos valdžioj būtų žmonės tik tokie, kurie jam patinka: tuomet esą nebūtų nei valdžios nei tvarkos. Iš Lietuvos valdžios privalome reikalauti kol kas tik tiek, kad ji už Lietuvos Laisvę ir teisę stovėtų, viskas kitas dabar turės į šalį eiti.

Tas, ir daug panašių kun. Bučio nuomonių, išreikštų prakalboje dabar yra, ypač mums artimos ir brangios, nes paskutiniai sąstatai Lietuvos ministerijos vieną kitą gąsdino, kad gali atsirasti žmonių ir čia Amerikoje, kurie gal norėtų pasiekti šveicarietis ir pradės knistis po mūsų šalies valdžią.

Jūs tos gražios nuomonės plačiau lietuvių tarpe įsigalės, juo tas Lietuvos Valstybei sveikiau.

Antras kalbėjo adv. F. P.

Bradchulis apie Abrahamo Lincoln'o gyvenimą. Kalbėtojas vaizdžiai nupiešė vieno iš didžiausių genijų pasaulio gyvenimą, pritaikindamas jo jaunas dienas, iškentėtus vargus, prie lietuvių gyvenimo. Ant galo p. Bradchulis palinkėjo, kad busiantis Lietuvos Prezidentas paeity iš tokios rūšies žmonių, kaip buvo Abrahamas Lincoln.

P-nas J. Hertmanavičius savo kalboje perbėgo dabartinius lietuvių reikalus.

Kalbėtojas ragino lietuvius žiūrėti, kad jų reikalavimai būtų išpildyti; kad tie, kurie davė mums prizadus, kad juos jie ir išpildytų taip kaip Abrahamas Lincoln'as išpildė.

Paskui p. Hertmanavičius, kaip vienas iš rengėjų protesto mitingo prieš lenkus, Naujais Metais, perskaitė nuo Prezidento Wilsono Atsakymą, pranešanti, kad rezoliuciją to protesto priėmė. Apie tai buvo rašyta "Liet." Dien. pirmiau.

Žmonių atsilankė pusėtinai. Buvo renkamos ir aukos, kiek surinko — neprašė, turbūt bus paskelbta vėliau.

Tas pats.

SANDARIEČIU DOMAI.

ALTS. 25 kuopa šaukia extra susirinkimą vasario 14 dieną, t. y. šiandien vakare. "Birutės" svetainėje, 3249 So. Morgan st. Susibėgo daug svarbių reikalų, todėl nariai malonėkite atsilankyti. Susirinkimas atsidarys lygiai 9 val. vak.

Kp. Org. R. Adžis.

NORI SEIMO CHICAGOJE

Susivienijimas Lietuvių Organizacijų, atstovaujantis 33 vietinės draugijas, 7-tą dieną vasario J. J. Elias svetainėje turėjo savo susirinkimą.

Pirmsėdžiai Susivienijimo, p. J. Viskontui, atidarius susirinkimą, buvo perskaityti draugijų atstovai. Protokolą išpradėjo susirinkimo vienbalsiai užgyrė. Toliau sekė raportai komisijų: komitetas vakaro rengimo žada surengti įdomų vakarą gavėnės laike komitetas susižinojimo su kitomis kolonijomis aiškino, kad ir kitur panašiai jau pradedama veikti. Spaudos komitetas savo raporte pažymėjo, kad ant pasiūsto laiško gerb. Pildomajam Tarybų Komitetui Washington'e jokie atsakymo negauta. Iš to kilo susirinkime tarpe draugijų atstovų didelis neužsiganėdinimas. Atstovai išmetinėję Pildomajam Tarybų Komitetui sekančiai: "Nors, girdi, dėl mandagumo galėjo pranešti apie priėmimą, laiško ir ar sutinka su išreikštomis nuomonėmis arba ne."

Toliau daugelis atstovų aiškino, kad draugijos tą jau seniai tenija ir delei tokių intrigų bei savivališkumo kaip pasiuntimas delegatų į Europą neatsižvelgiant, ar jie tai pasiun-

tyntei buvo tinkami, ar jie parodė savo veiklą visuomenėi čia arba ten, ar visai nieku neatsižymėjo. Apart to, visuomenė nežinanti, ką musų komisijos čia ir Europoje pasiūstieji veikia, o kas svarbiausia, kad mums nežinoma, kaip tikrai Lietuvos reikalai stovi Suvienytų Valstijų Valdžios akyse. Kadangi apie Lietuvos reikalus taip mažai žinių turima, o visokių prieštaravimų ir neaiškumų esama, tai draugijos surinktas aukas kaip iš savo išdų taip ir iš pavienių žada laikyti savo išduose ir nesiųsiti jų pinigų, pakol visi mūsų Tautos veikėjai "neusiginkluosią" t. y. pakol neduosią sau rankų ir nepradėsia rimtesnio darbo delei Tėvynės labo.

Seimo reikale kalba A. J. Kareiva ir J. Palekas. Pirmas duoda sumanymą, kad Seimas būtų šaukiamas Chicagoje. F. Misius patarė susirinkimui balsuoti už tokią formulą: "Mūsų pritariame Visuotinę Seimą šaukti į Chicago." Tada inėsimą susirinkimas vienbalsiai užgyrė. Susirinkimas pageidavo, kad šis nusprendimas apie Seimo reikalingumą būtų garsintas po visus laikraščius.

Kadangi buvo neaišku kodel susirinkimas paskyrė Seimo vietą į Chicago, tai A. J. Kareiva ir J. Palekas, kaip spaudos nariai, aiškinimą rėmė tuo kad Chicagoje esą didžiausia lietuvių kolonija, čia esą trys lietuviški dienraščiai, čia didžiausias yra skaitliu anglų ir kitų svetimtaučių dienraščių, kuriuos mums bus lengva supažindinti su Lietuvos reikalais. Užtai seimas turėtų, sako, būti šaukiamas Chicagoje.

Jeigu Seimas įvyks Chicagoje, Susirinkimas pageidavo, kad būtų surengta vidurmiestyje demonstracija pasirodymui svetimtaučiams kad dar ir Lietuviai gyvuoja. Prie pasisekimo Seimo ir demonstracijos visos Town of Lake L. O. S. draugijos prisidėsiančios, ir jie mano kad ir kitos kolonijos tai padarys.

Ten buvęs.

IŠ SO. ENGLEWOOD

Vietinės kolonijos komitetas, susidedantis iš penkių veikandžių draugijų šiandien šaukia savo susirinkimą t. y. penynioje 14 d. vasario, J. Baukaus svetainėje, 8430 Vincennes avenue, 8-tą valandą vakare.

Visi komitetai malonėkite atsilankyti nes bus daug apsvartymų svarbių reikalų.

BUK SOFER'U

ta. Niekomet nebuvo toks didelis laikas yra gauti sau tinkamą viešą sofierių reikalavimas kaip da-
var. Mūsų duosime užsiėmimą kiek vienam pabūgiamam kursui mokykloje. Mokymai prasidėsioje individualiame etape monis — nuosekliame pažinimas ir praktika važinėjime automobiliu ir kiti reikalingi dalykai. Prityrę mąšiniai pamokis tamistis ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Mūsų mokyklai neturista geriausių automobilių ir kitų prietaisų. Užtikiname tamistai kad tuojau gausi leidimą. Dienai ir vakarais kursai. Visas kursas \$25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 116 Jackson Bld (Inc.)

LIETUVIŲ PABAIG TUVIŲ PAPROČIAI.

Vokiečių laikraštyje "Rheinisch-Westfälische Zeitung" T. Daugirdas, žinomas liet. senovės tyrinėtojas, aprašė, kaip lietuviai apvaikščioja pabaigtuves. Tikimėsi, jog ir patiems lietuviams bus įdomu apie šį dalyką šis-tas išgirsti. Štai, ką Daugirdas rašo: Lietuviai yra ukininkų tauta. Pjūtės laikas jiems yra didelė šventė, kurią jie apvaikščioja visokiais papročiais. Pjūtis prasideda šienapjute. Tada pasibaigia nesmagūs ukininko darbai: mėl-tišlavėžis, arimas ir sėjimas. Tyras upelių, ežerų ir kudur vanduo vilioja maudyties. Sodiečiai labai mėgsta maudyties. Svariai ir gražiai apsilvilkę kirtėjas imasi už darbo. Balti marškiniai ir kelinės padabinti margais kaspinais. Pirm pradėdant pjauti, kirtėjai dainuoja seną kirtikų dainą: "Valio, mano dalgeli!" Moters ir merginos, gražiai pasidabinusios ir plaukus gėlėmis apsikaisiusios, linksmi dirba. Visur girdėti linksmos dainos. Dažnai bėrškalai ir skambalai kaba ant grėblių, ir labai maloniai skamba. Bet tikrai pačios gražiausios ir jauniausios mergelės gausia tokius grėblius. Rugiapjūtė ir kviečiapjūtė — yra sunkesni darbai, negu šienapjūtė. Ne taip senai ir di-

liuose ukiuose įvedę jaunas mašinas, visuomet jaus dalgiais pjovė. Rišėjos rišo pradalgės į pėdus, ir sustatė juos į rikes. Pirm kokių dvidešimts metų, vietomis rugius dar pjovė pjautuvais. Tai buvo sunkus darbas, kadangi reikėjo labai pasibukti. Nėsa juk reikia nupjauti palei pačią žėnė, kad būtų ilgi šiaudai. Javus nupjovę, kirtikai p'na vainiką, apkašo jį gėlėmis, padėda ant gražios lėkštės ir visi dainuodami nuneša vainiką po namais. Ponas juos maloniai kalbina ir iškelia pokilį. Pokilis pasibaigia linksmomis šokiais ir gražiomis dainomis. Tokį pokilį vadina pabaigtuvenis. Minėtą vainiką nevisur viencodai pina. Anaipol! Beveik kožnas kraštas jį vis šiek-tiek saviškai pajvairina. Bet paprastai vainikas ne esti tokis didelis ir puikus, kaip Lenkijoje jį pina. (Taip rašo Daugirdas). Šiandien, kada jau labai dažnai naudojasi ukiu mašinomis, grąžus senovės papročiai pamažu nyksta, arba nastoja savo gražumo.

KENOSHOS LIETUVIAMS.

Gen. Agentas: P. Beišis 182 N. Howl Ave.
Šiose vietose galima gauti kas vakaras "Lietuvą":
S. Džiaugis, 462 Jenne st.

J. Gotautas, 253 Milwaukee Ave.
J. Poteliunas, 353 N. Chicago st.
A. Pelis 552 Grand st.
St. Jocius, 900 Jenne st.

Išgydė Jo Patruksmą.

Aš buvau bjauriai patruksęs bekeliant skryg-
ne keletas metų atgal. Daktarai sakė, kad vie-
nėle mano viltis pagilėjusi, tai — opera-
cija. Trusai man nepagelbėjo. Galutinai aš
suerichiau ką tokio kas mane visiškai iš-
gydė. Daug metų pralinko, o patruksimas
nesugrįžo, nors dirbau sunkų darbą kaip
karpenteris. Neturėjau jokios operacijos, ne-
sugalvinau jokio laiko, neturėjau nesmau-
my. Aš neturiu nieko pardavimui, bet suteik-
siu pilnas informacijas kaip tu gali rasti
pilną išgydymą, be operacijos. Jeigu tu rašysi
man, Eugene M. Pullen, Carpenter 660 E.
Marcellus Ave., Manassas, N. J. Velik
iškilų šį pranešimą ir parodyk jį kitiems
kurie yra patruksę — tu gali išgelbėti gy-
vastį arba bent sustabdyti kančias patruksimo
ir rūpestis, ir pavojus operacijos.

Peter A. Miller

BAIGĖS MOKSLĄ
EXPERTAS OPTIKAS

Pilnas Rinkinyas Blizgučių. Pui-
kiai Tėpsoma Laikrodėlius

2128 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone Canal 58
906 W. 14th Street Cicero, Ill.

EXTRA STORAGE PAR- DAVIMAS

rakandų ir Victorolų. Už \$50 nu-
pirksi didelę Cabinet Victrola su
puikia pastata, taipgi \$12 vertės
rekordų mokėjusiu \$200. Mės tu-
rime keletą \$150 tikros skuros
seklų setų, kaip nauji, bus
parduota už geriausią pasiūlymą.
Atsiunčiama uždyka. Liberty Bon-
dsai bus priimti už mokestį. Atsi-
šaukite tuojau. Atmeta kasdien
11-10 9 ryto iki 9 vakare. Nedė-
liomis iki 4 valandai.

WESTERN STORAGE
28ro Harrison St. Chicago

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mės neesamo bankieriai, bet mės gvarantuojame Tamstai su-
dymą 50 proc. ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas
mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus ir
overkuotus nuo \$20.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus
nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus ir overkuotus par-
duodame po \$5.00 ir brangiau.
Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau.
Valkų siutai \$2.50 iki \$7.50; Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subtomis esti
atdaras iki 11 val. vakare. Nedėdieniais — iki 9 val. vakare.

\$500.00 Dovanu Musu Geriems Draugams, Chicagos Vaikiukams ir Mergaitems

Mės tikimės, jog vargiai rasis vaikiukas arba mergaitė mūsų dideliame mieste, kurie nebūtų gerai susipažinę su mūsų Butter-Nut Boy, mažas vaikutis, kurs atstovavo mus per ilgą laiką. Dabar mės norime, idant jūs jam padėtumėte jo prailname darbe, pašvėsdami mums dalį savo liuoslaikio, už kurį mės jums atlyginsim. Ko mės prašome jūsų daryti gali būti taip lengva atlikti, kad tas nuo jums nereikalauja daugiau nieko, tik noro dirbti čia, ir tokiu budu užtikrina jums pinigiską at-mokėjimą, kurį mės jums siulome.

Norint, kad kaip galima daugiau vaikiukų ir mergaičių Chicagoje dalyvautų pasidalinime fondomės sugalvojomesekantį planą, kurį mės norime, kad perskaitytumėt atydziai, idant nebūtų jokių nesusipratimų kaslink to, kas nuo jūsų yra įgalima ir kas nuo mūsų įvykdinime šio plano.

Pirmųjų-pirmiausiai mės norime žinoti, kiek žmonių jūs pažistate savo kaimynystėje, kurie vartoja mūsų duoną ir kėksus ir nuo ko jie perka.

Idant apturėjus šias informacijas, mės mokėsime už surašus tų vardų, kurie privalo būti surašyti ant tam tikrų blankų, kurias gausite pas savo pardavėją.

Pardavėjas gali gauti tiek blankų, kiek jis nori nuo mūsų.

Privalote atsargiai ir teisingai pripildyti šias blankas.

Rašymas turi būti aiškus ir antrašai pilni.

Informacija, jūsų suteikta, privalo būti teisinga.

Jeigu kuris nors iš surašų nėra teisingas, mės negalime priimti, nes visi surašai turi būti patikrinti ar jie teisingi, ar ne; taigi, bukite atsargūs ir darykite taip, kaip privalo, sulgy nurodymų, kurie bus jums suteikti, nes mės norime, idant jūs gautumėte savo dalį atlyginimo, jeigu užsitarnausite jį.

Štai kokių budu mės mokėsime už jūsų patarnavimą.

4 didžiausi surašai su vardais ypatų, vartojančių mūsų duoną ir kėksus \$25.00
20 sekančių didžiausių surašų ypatų, vartojančių mūsų duoną ir kėksus \$10.00
30 sekančių didžiausių surašų ypatų, vartojančių mūsų duoną ir kėksus \$5.00
50 sekančių didžiausių surašų ypatų, vartojančių mūsų duoną ir kėksus \$1.00

Pilni nurodymai, kaip daryti surašus, bus randami ant kiekvienos blankos, kurias jūs galite gauti kiekvienas pas savo krautuvnikus.

SCHULZE BAKING COMPANY

Vieninteliai keptėjai
Butter-Nut Bread—Victory Bread,
Dixie Rye Bread, etc. ir Schulz' Package Cake.

T. M. D. 8ta Kuopa ir S. L. A. 176 Kuopa

Rengia

Puikų Iškilmingą Balių

Subatoj, Vasario 15, 1919

T. MAŽENO SVET.

3834 South Kozle Avenue

Pradžia 7 val. vak.

Inžanga 15c Ypstai

Malonei kviečiam visus jaunus ir senus, merginas ir vaikus skaitlingai atsilankyti ant šio prakilnaus vakaro, kur galėsite sau linksmi laiką praleisti ir gražiai pasižinti, nes bus viena iš geriausių muzikų, bus ir kitoniški pamarginimai. Komitetas